

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

**Čuvajte
Jugoslaviju!**

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Franciškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po cniku — Rukopisi se ne vraćaju



Ljubljana, 8 februara 1935

God. VI — Broj 7

Josip Juraj Štrosmajer

Povodom stodvadesetgodišnjice njegova rođenja

Ime, koje je oduvek zanosilo sve prave i iskrene pobornike jugoslovenske misli i jugoslovenskog jedinstva. Ime, koje je oduvek oduševljavalo sve poznije borce i pregaoce u borbama za slobodu svega našega naroda, za slobodu jedne velike, samostalne i ujedinjene države jugoslovenske. Ime, koje će u istoriji svega našega naroda — pored ostalih velikana narodnih — uvek sjati kao bleštavi simbol ljubavi, bratstva i jedinstva, kao simbol onih idealnih pregovora i nastojanja, koja su išla za time da pod jedno okrilje obuhvate svu jednokrvnu braću na Slovenskom Jugu i da ih nadahne svešću i saznanjem, da su po svemu, hteli ne hteli, jedno i da će i morati da budu jedno, ujedinjeni, ako žele da sačuvaju svoje ime i svoj porod.

Niko možda nije — u onom delu našega naroda, koji je stenja pod tudinjskim gospodstvom Dvojne Monarhije — tako izrazitije i jasnije, tako odlučnije i s više vere oličavao težnju za jedinstvom i manifestovao potrebu toga jedinstva svega jugoslovenskog naroda, nego što je to Štrosmajer. Niko se do tada, u tome delu naroda, nije tako sav založio za to uzvišene jugoslovenske ideale i niko možda za ostvarenje tih ideala nije toliko doprineo koliko Štrosmajer, i to na svim poljima narodnog javnog života i u svim pitanjima, koja su tangirala taj život. Po svemu, jugoslovenska misao nije mogla da bude sjajnije utelovljena ni tako bogodano predstavljena do li u impozantnoj figuri velikog vladike dakovačkog, čiji se je genijalni duh i um visoko izdigao nad svakidašnjim sitnim plemenskim, verskim i političkim rasprama i zadivljama svoga doba, zahvatajući i videći pred sobom samo ono, što će moći da posluži velikim interesima, ciljevima i koncepcijama, interesima celokupnog jugoslovenskog naroda u budućnosti, koja ga očekuje. I za tu veliku jugoslovensku budućnost on je samo i jedino radio, za tom budućnošću svega ujedinjenog svog naroda on je težio i toj budućnosti on je polazio u susret svojom jugoslovenskom akademijom, Univerzitetom i Galerijom slika u Zagrebu kao i svojom divnom katedralom u Dakovu, kojoj je i dao posvetu: »Slavi božjoj, jedinstvu crkava, slogi i ljubavi naroda svoga«.

U tom svome Bogom nadahnutom radu za dobro i veliku budućnost jugoslovenskog naroda on ulaže sve svoje sile, duhovne, fizičke i materijalne, i smelo, čiste savesti, prelazi preko svih nerazumevanja, podcitanja, zabluda, predrasuda, teškoća, prepreka pa snosi i gorke iskušenja i razočaranja nekolicino, na što je sve nailazio i kod svojih bližih i daljih, u redovima vlastitog naroda kao i van, kod svojih protivnika, bilo to u političkim ili crkvenim krugovima, od najnižih pa do najviših. Ni Beč, ni Pešta ni Rim nisu mogli ovog narodnog biskupa da pokolebaju ili skrenu s njegovog narodnog puta. Ni židljiva politika, ni stranačke borbe, ni lična podmetanja, isto kao ni prepređena diplomacija, sve to nije moglo da smete poničiti i veliki duh velikog biskupa, koji živom verom u Boga, kao uzoriti prvosvetnik i nadahnut neodoljivom ljubavlju prema celokupnom jugoslovenskom narodu, kao i prema svemu što je odislalo Slovenstvom, koračao uzdignute glave, čvrsto, odlučno i neustrašivo svojim određenim pravim, narodnim, jugoslovenskim putem, ne uigibajući za taj svoj rad svoje glave ni pred moćnim apostolskim carem, koji mu onda u Bejlovu reče, povodom pozdrava, koji je biskup poslao za 900-godišnjicu pokrštenja Kijeva, da je zastalno tada bio holoetan, a našto je biskup odgovorio caru uzdignute glave, da je njegova savest čista.

Ovaj upravo dramatski susret Štrosmajera s carem vredno je i ovom prilikom osvetiti, da se vidi odlučnost i čelini biskupov karakter. Prema vlastitim rečima biskupovim, u pismu Račkome zbilje se je to ovako:

— Car i Kralj meni: »Vi ste opet nešto učinili, po čemu ja moram da mislim, da ste Vi, kad ste to učinili, zaista bili bolesni. Vi ste morali da budete bolesni, kad ste Vaš telegram bili poslali u Kijev.«

— Ja: »Ne, Veličanstvo, ja sam poslao telegram u Kijev pri punoj sve-

sti: moja savest je čista i potpuno mirna.«

— Car: »Ne, ja verujem, da ste Vi zaista morali da budete bolesni.«

— Ja: »Opetujem, Veličanstvo, moja je savest potpuno čista, i ja sam se o toj stvari odmah izjasnio Svetome Ocu. I kad bi mi se dala mogućnost da o tome s Vašim Veličanstvom mirno govorim, nadam se, da bi mi uspelo potpuno umiriti Vaše Veličanstvo.«

— Car i Kralj: »Delo kijevskog sastanka bilo je delo najgorih revolucionaraca; tamo se je našao na okupu pravi savez revolucionarnih elemenata. Tamo se je konspiriralo protiv katoličke Crkve i protiv Pape. Sve je bilo jedna opozicija (ili: demonstracija) protiv ruske i austrijske vlade.«

— Nato ja: »Ne, Veličanstvo, ja to držim nemogućim.«

— »Pri ovih riječi — nastavlja biskup — kardinal me svojim šešišom dirnu, kanoti me opominjući, da dalje ne govorim i Njeg. Veličanstvu ne protuslovim. Na moje pako riječi reče car i Kralj s vrlo odlučnim glasom: »To ja mogu Vama da konstatujem« ili »Ali to ja konstatujem Vama.«

Dalje u pismu Račkome veli: »Molim Vas, brate, ovo pismo, koje vjerodostojnim posve proglasujem, sačuvajte za vječita vremena, kao znak vremena, u komu smo živjeli...«

Radi te čestitke biskupove i Vatikana se je bio konsternirao i pozvao je Štrosmajera da se o tome izjasni. To pismo i njegov ton Štrosmajera je posvema iznenadio i duboko povredio. Vidi se to i iz njegovih reči o tome Račkome, kojemu piše: »... Po tomu, čini se, da Sveti Otac sledi preveć pravac vlada austrijskih...« Vrlo je, nadalje, zanimljivo, što mu je na to pismo odgovorio Rački. U svome odgovoru, Rački mu na to, među ostalim, piše: »... Začudio sam se čitajući, što mi javljate o pismu Rampolle. Mislim, da je Sveti Otac tim htio ugoditi austrijskoj diplomaciji i tako riješiti sebe i Vas svake dalje napasti. Posljedica, neće — po mojem uvjerenju — biti daljih. Ali i to je znak slabosti. U Rimu morali bi Vam pače zahvalni biti, što im krčite put u Rusiju. Po toj vijesti želio bih, da se Sveta Stolica okani svake okružnice glede kijevske svečanosti, jer ako ne bi išla u susret Rusiji, još bi više pokvarila. Gle, Vaša je brzojavka od velike važnosti. Vaša je osoba — kao zastupnik katolištva i Slavenstva — postala popularnom u Rusiji, Srbiji, Bugarskoj, Češkoj i t. d., t. j. kod Slavena čestitih. Sada joj pače priznava važnost i u Francuskoj i Italiji. Svrha je dakle postignuta, a ostalo prepustimo božjoj Providnosti i vremenu. Ljudi zlobni i plitki neka se ljute.«

»Što budete Rampolli otpisali, neka bude kratko, jasno i odrešito. Crkva imala bi se podići iznad dnevnih zajednica; i strasti, pak imati daleki pogled u sadašnjost i budućnost. Slavenstvo je tuj; s njim valja računati i Crkvi i državama. Ono će svaki dan silnije kućati na vratima povijesti. Tuj ne koriste doskočiće. Ponašanje vladara u Belovaru naprama Vašoj osobi bit će mjerilom visoke politike u monarhiji. Bilo ono kakovo mu drago, vi zastupate načela, koja ne više o izražaju lica, već koja su izljev vjernih istina...«

Na ovo pismo Štrosmajer je odgovorio Račkome, među ostalim, i ovim rečima: »... Moj brate! Ne razumiju nas u Rimu, i to će sve dotle biti — po momu uvjerenju — dok crkva rimska ostaje talijanska. Ja ću međutim uvijek i uvijek ostati koji sam, toji sam! Hvala Bogu!...«

Nije moguće u jednom kratkom prigodnom članku a niti je to u nameri, podati jedan plastičniji portret ovog velikog čoveka, velikog biskupa, velikog Jugoslavena i Slovena. Ali i iz ovih nekoliko reči, baš iz vlastitih reči biskupovih, kome je iskrenost, istinitost i otvorenost osećaja, misli i dela bila jedna od najvećih vrлина, može da se dočaraju konture ove grandiozne ličnosti, koja se u istoriji čitavog našeg naroda ističe među onima najvećim, najmarkantnijim i najzaslužnijim.

Koliko je Štrosmajer radio na duhovnom jedinstvu narodnom, pripremajući tako teren i za poznije poli-

Akadska omladina i Sokolstvo

U jednom manjem mestu naše države postoji »Društvo jugoslovenskih akademika«, a koje je za vreme božićnih praznika priredilo više debata večeri, na koje je imalo slobodan pristup i šire općinstvo. Na jedno od tih debata večeri bio je pozvan jedan sokolsko-prosvetni radnik iz toga mesta, koji je za to veče izabrao za temu svojega predavanja »Akadska omladina i Sokolstvo«.

U toj temi ovaj sokolski radnik izneo je u glavnom sledeće misli:

Sa žaljenjem opaža se za sve vreme posle svetskog rata, da je broj akademika, sokolskih pripadnika, vrlo malen, procentualno mnogo manji nego je to bio pred rat; nadalje, da čak pretežna većina srednjoškolskih abiturijenata, koji su (obično) proizšli iz redova sokolske dece) prešli u sokolski naraštaj, te da se — odlazeći kao sokolski članovi na univerzitete, — u univerzitetским mestima gube iz sokolskih redova, a kada pak završe svoje univerzitetske studije, da Sokolstvo više i ne prilaze blizu, a o njihovom povratku u vežbaonicu odnosno na vežbalište, uopće ne može da bude ni govora. Gde stoga treba da se traži uzrok tog činjenice? Sokolstvo se usled svetskog rata idejno nije promenilo. Po svoj prilici se je — u izmenjenim općim prilikama — promenio sam akademikar. Osim toga, tome bi mogao da bude kriv, možda — kako to neki kažu — tobože nepravilan način rada u samim sokolskim jedinicama. To otpadanje akademike omladine od Sokolstva moglo bi da bude: prvo, radi nedostatka idejnog vaspitanja u sokolskim jedinicama u krajevima sa srednjim školama, gde se inače posvećuje puna pažnja telesnom vaspitanju, dok se duševna strana tog vaspitanja zanemaruje; drugo, to bi moglo eventualno da bude, možda i s razloga ponešto zastarelog ili nekako ukalupljenog načina telesnog vaspitanja u sokolskim jedinicama u univerzitetским mestima; treće, u izvesnom nedostatku ili nedovoljnoj sokolskoj propagandi sokolskih jedinica u tim mestima među akademskom omladinom te u nedostatku socijalnog staranja za akademikare, koji su sokolski pripadnici. U tome leži, možda, čak i najveća greška, jer mnogi akademikar-Soko, koji je došao na univerzitet kao idealista, gladan i uopće zabrinut za svoju egzistenciju, postaje u borbi za svoj svakidašnji život prema svemu ostalom apatičan; on postaje takav tim više, što pored sebe vidi svoga kolegu akademikara komotnog, možda etički manje vrednog, koji je dobro situiran, dok o njemu, koji je siromašan, te koji marljivo studira i koji, pored svojih nauka i inače radi uopće niko zapravo i ne vodi brige. Tako se jedan ovakav akademikar konačno razočara i nad Sokolstvom te ga napusti, i to obično za uvek.

Sokolska društva u univerzitetским mestima uopće, čini se, da ne vide problema vaspitanja i razvoja budućih voda Sokolstva, i kao da nisu toga dovoljno svesna, bar ne u dovoljnoj mjeri. Pa kako bi se stoga sve to moglo da popravi?

Sokolska društva, naime, trebala bi da preduzmu sledeće:

Prvo, da inicijativu i pod vodstvom župskih prosvetnih odbora prirede u tim mestima svake godine akademikarima na početku zimskog semestra neku vrstu ankete, naročito s onim, koji po prvi put dolaze na univerzitet, da bi na tim anketama aka-

demikari izneli svoja gledanja, svoje želje i t. d., a sokolski funkcioneri bi im tom prilikom trebali da objasne prilike Sokolstva u dotičnom univerzitetском mestu;

drugo, ako je način telesnog vaspitanja možda zastareo i nekako ukalupljen, treba ga »modernizovati«, treba naime uvesti više lake atletike, proste vežbe i telovežbe sa spravama, a telovežbu na spravama gajiti samo u toliko, u koliko je to potrebno za »svestrano telesno vaspitanje«;

treće, u zimsko doba prirediti idejne večerje, i to: o sokolskoj istoriji, o sokolskoj misli, o sokolskoj organizaciji, i t. d., i to sve (osim istorije) većinom u obliku diskusije i eventualno na osnovu pročitane sokolske literature;

četvrto, u glavnome pak organizovati za akademikare, koji su Sokoli, — a što je do sada bilo zanemareno — socijalno staranje, time, da bi se pojedincima pribavljale instrukcije (honorisano), nalazio im rad, brinulo se za prehranu, za jevtina i higijenska stanovanja i slično. To nije »kupovanje duša«, nego samo podupiranje onih »vrednih sokolskih pripadnika«, kojima je takva pomoć preko potrebna.

Sokolstvo u univerzitetским mestima trebalo bi na neki način da se administrativnim putem upozori na one akademikare, koji tek stupaju na univerzitet, a to bi se postiglo tako, da bi sokolske jedinice u mestima sa srednjim školama onima koji polaze na visoke škole davale potvrde da odlaze na univerzitet, a zatim da bi te iste jedinice imena daka javljala župskim prosvetnim odborima u mestu univerziteta.

Nakon ovih izlaganja pretstavnik Sokolstva javio se je kao koreferent po tome pitanju jedan akademikar, koji nije sokolski pripadnik. On je prikazao mizerno materijalno stanje akademike omladine, koja je skrajno siromašna u pretežno većini, te je upravo zato u velikom procentu marksistički orijentisana. Taj akademikar izneo je, da glavni razlog što univerzitetaska omladina otklanja Sokolstvo iz svoje idejnih razmimoilaženja pojedinih akademskih skupina i Sokola. — Opisao je motive, zašto se jedni akademikari organizuju u t. zv. nacionalističku udruženja za što drugi ne. Kao razloge za otklanjanje sokolske organizacije i ideologije, koja je — prema koreferentovom mišljenju — u mnogom srodna s nazorima, koje zastupaju t. zv. nacionalistička udruženja, naveo je razlike među sokolskom ideologijom i glavnim »opozicionim« grupama, kao: među t. zv. »frankovcima«, »klerikalcima« i marksistima. Pri »frankovcima« navodi pre svega razliku u pojmovanju nacionalnog pitanja; pri »klerikalcima« navodi razlike, koje se odnose na religiozna i nacionalna pitanja, kao također i uticaj »klerikalnih« voda na njihove pristase — akademikare. Kod marksista navodi razlike u pojmovanju socijalnih, gospodarskih, nacionalnih i kulturnih pitanja te pojmovanje sociološke uloge Sokola. Konačno je koreferent analizovao uslove, pod kojima bi akademika omladina možda stupila u Soko. Kao glavni preduslov spomenuo je, da bi se sokolska ideologija prilagodila pojmovanju tih skupina, kao također i to, da bi i Sokoli trebali da aktivno sudeluju u težnjama te omladine za njenim ciljevima.

Na ovaj koreferat, koji je konkretno navodio pojave, koje navodno se na pripadnike drugih konfesija, pa stoga ni na katolike ne odnosi, pretpostaviti reči svog velikog vladike Štrosmajera, koji je već 1849 godine izrekao svoj nacionalni, jugoslovenski vjeruju ovako: »Najglavnija je zadaća Jugoslavljanu združiti se, složiti i ujediniti... Svaki ko jele bistrije naša odnošenja prosudi, znađe da nam sva naša samostalnost i neodvisnost malo ili ništa ne može pomoći, ako nam ne pade za rukom, da postanemo jedno političko tijelo, u kom jedno srce bije.«

I zato će na tome putu, na putu Štrosmajerovog Jugoslovenstva, i naše Sokolstvo, čiji je poklonik i Štrosmajer bio, vazda prvo kročiti napred, ne obazirući se na neke poslednje i bolecive ostatke prošlosti. — S. C.

odbijaju frankovce, klerikalce i marksiste od Sokolstva, repliciralo se je sa sokolske strane u glavnom ovako:

Sokolstvo nije nikakva »državna« organizacija, nego je samo »zakonom osnovana organizacija privatne inicijative« (Putevi i ciljevi, str. 17). — Treba razlikovati Sokolstvo od t. zv. nacionalističkih organizacija. Mane kao i greške, koje se ovima pripisuju, ne smeju da se paušalno pripisuju također i sokolskoj organizaciji. Sokolstvo nema fašističkog značaja, već protivno: sokolska ideologija je dijametralno oprečna fašističkoj ideologiji, ako se o ovoj potonjoj uopće može i da govori. Dokaz je tome: češkoslovačko Sokolstvo (u Jugoslaviji naime izrazite fašističke organizacije uopće i nema!) oštro nastupa svakom potrebnom prilikom protiv fašizma (generala Gajde). I to što vredi za češkoslovačko, vredi i za jugoslovensko Sokolstvo, jer Sokolstvo je samo jedno jedino — Tirševo. — Deparisano je što se s marksističke strane prigovara Sokolstvu njegov od neke mere vojnički značaj, jer je također i u austrijskoj republici socijalno-demokratska stranka (jedno marksističko krilo) imala svoj potpuno na vojnički način organizovan »šubund«, a također i Sovjetska Rusija (drugo marksističko krilo) ima svoju moćnu vojsku. — Isto je tako n. pr. deparisano govoriti, u god. 1935, u marksističkim skupinama o »nacionalnom samoodređenju Slovenaca, kada je već god. 1909 — dakle pred više od 25 godina! — Jugoslovenska socijal-demokratska stranka« zahtevala u t. zv. »tivilskoj rezoluciji« kao »konačni cilj svog narodno-političkog stremljenja potpuno narodno ujedinjenje svih Južnih Slovena bez obzira na ime, veru, pismo i dijalekt ili jezik« (dr. Lončar, »Politično življenje Slovenaca« str. 82). — Gesla: »Jednakost — bratstvo — sloboda« u Sokolstvu nisu prazna reč. (To je koreferent izričito priznao za sokolsku jedinicu, kojoj je u srednjoj školi pripadao kao naraštajac). Treba samo prići Sokolstvu malo bliže i u nj se probuditi jer samo motreći ga iz distance Sokolstvo se ne može da upozna. (Omladina — prigovarao je tome koreferent — zahteva pre svega jednakost u socijalnom pogledu te slobodu u pogledu univerzitetske autonomije). — Ako razne potporne institucije zahtevaju da se molbe koje im se podnose, za potporu snabde također i uverenjem, da je dotični molitelj pripadnik Sokola, to radi toga krivica ne pada na Sokolstvo, nego na dotične potporne ustanove. — S »Oražnim domom« u Ljubljani ima Sokolstvo vrlo slabo iskustvo. To je za Sokolstvo najžalosnije poglavje u njegovom socijalnom staranju. To bi se dalo potkrepiti s čitavim nizom dokaza.

Od preduslova, koji su bili izneti od pretstavnika akademike omladine, da bi ona, kad bi joj se udovoljilo tim preduslovima, stupala u Soko, bio je uzet u diskusiju samo onaj prvi, naime, traženje da se Srbi, Hrvati i Sloveni priznaju kao tri naroda. Teza o jednom narodu je za jugoslovensko Sokolstvo aksiom, a to traženje akademikara je za Sokolstvo stvar o kojoj je suvišna svaka diskusija, jer onaj, koji ističe pitanje, da smo tri naroda, prosto dokazuje elementarno nepoznavanje istorije. Jer, kako ni jednome Italijanu ne pada na misao da govori o posebnom »narodu« kalabrijskom, toskanskom, mletačkom, piemonjskom i t. d., kako ni jednom Nijemcu ne pada na misao da govori o posebnom »narodu« bavarskom, pruskom, vestfalskom i t. d., kako ni jednom Fran-

se na pripadnike drugih konfesija, pa stoga ni na katolike ne odnosi, pretpostaviti reči svog velikog vladike Štrosmajera, koji je već 1849 godine izrekao svoj nacionalni, jugoslovenski vjeruju ovako: »Najglavnija je zadaća Jugoslavljanu združiti se, složiti i ujediniti... Svaki ko jele bistrije naša odnošenja prosudi, znađe da nam sva naša samostalnost i neodvisnost malo ili ništa ne može pomoći, ako nam ne pade za rukom, da postanemo jedno političko tijelo, u kom jedno srce bije.«

I zato će na tome putu, na putu Štrosmajerovog Jugoslovenstva, i naše Sokolstvo, čiji je poklonik i Štrosmajer bio, vazda prvo kročiti napred, ne obazirući se na neke poslednje i bolecive ostatke prošlosti. — S. C.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Odlučne reči staroste ČOS br. dra Bukovskog

U nekim češkoslovačkim listovima bila se jednom pronašla vest, da starosta ČOS i SSS, br. dr. Bukovskog, namjerava da kandiduje za senatora, odnosno za narodnog poslanika u češkoslovački parlament. Tendencija ovih vesti u tim listovima političkih stranaka bila je očigledna odmah na prvi mah, naime, da se ličnost staroste ČOS a time naravno također i sokolska organizacija povuče u političku borbu za mandate u narodnom predstavništvu.

Br. dr. Bukovskog presekao je odmah taj manevar izvesnih političkih krugova svojom odlučnošću time, što je objavio u novinama sledeću kratku, ali jezgrovitu izjavu, koja glasi: »Izjavljujem, da su sve vesti o mojoj kandidaturi u senat ili za narodnu skupštinu izmišljene i tendenciozne. Pozivam stoga sve one listove, koji su rasirili slične vesti, da svojim čitateljima dokažu tu svoju tvrdnju te da javno pruže dokaza, da sam bilo kada bio ili da sam sada organizovani član bilo koje političke stranke. Po istinitosti tih njihovih dokaza biće moguće izreći sud također i o verodostojnosti i istinitosti vesti, koje su širili dotični listovi. — Zaista odlučne reči u pravom času!

Po ugledu na »Sokolski glasnik«

Sve više i više množe se također i među češkoslovačkim Sokolima glasovi, da bi centralno glasilo ČOS, »Sokolski glasnik«, u buduću izlazio u novinskom obliku, slično našem »Sokolskom glasniku«. O sadanjem naime načinu izlaza centralnog glasila češkoslovačkog Sokolstva mišljenja se po jedinih vodećih sokolskih novinara prilično razilaze. O tome pitanju bilo je vesti i po raznim češkoslovačkim dnevnici. Tako je pred kratko vreme u »Lidovim novinama« o tome pitanju napisao br. Kr. (Krejčí, prosvetar ČOS) sledeće: »Mi smo zato, da bi glasilo ČOS kao tehnički izdavanje u obliku novinskog; ali ako želimo, da bi taj list dolazio u ruke svakog našeg člana i naše članice, ipak smatramo neophodno potrebnim, da pored ovog centralnog glasila izlaze također i župski listovi ili glasila više župa zajedno.«

U vezi s ovim, mi bi želili da bi također i naše jugoslovensko Sokolstvo posvetilo više pažnje i ljubavi svojem centralnom glasilu, »Sokolskom glasniku«, koji i braća u češkoslovačkom Sokolstvu iznose na ugled.

Do sada u češkoslovačkom Sokol-

(Nastavak s 1 stranice)

cuze ne pada na misao da govori o posebnom »narodu« provansalskom, bretonskom i t. d., — tako u istinu napredno orijentisan Jugosloven ne može da negira jugoslovensko narodno jedinstvo.

U vezi s tom točkom predbacilo se je Sokolstvu također i to, tobože da je njegova tendencija da se izbriše slovenaština. Kao dokaz tome navodao se je članak br. dra M. Kičovića »Stvaranje jezičnog jedinstva našeg naroda« (Sokolska prosveta god. III, str. 147), i to onaj pasus iz toga članka, u kojemu je pisano ovo: »Naše jezično jedinstvo, dakle, smatramo da se mora izvesti na štokavskom ekavskom govoru i u latinici, jer će i slovenački deo našega naroda primiti jezik srpsko-hrvatski. Kako je na ovo slovenački kritik g. Josip Vidmar, u listu »Sodobnost« (god. 1933, str. 234), stavio tri konkretna pitanja, na koja nije dobio odgovora — a niti će ga dobiti, jer nije potreban!« — to se pomenuto mnjenje br. dra Kičovića smatra tobože kao »oficijelno sokolsko« mnjenje. Sa sokolske strane se je međutim protiv toga istaklo i naglasilo, da to mnjenje može da bude samo mnjenje pojedinca. Tendencija razvoja, kako ga dokazuju literarne istorije, pače je upravo protivna: ne k unifikaciji, nego k diferencijaciji! U doba Šilera i Geta-a n. pr. nije niko pisao u svojem narečju. — Istom kasnije su se pojavili dijalektični pisci, kao Fric, Renter, Peter Roze-ger, Karl Spitelner i drugi. Ali da ne pomeno tako daleko: u doba Vuka Stefanovića Karadžića, Petra Preradovića, Ivana Mažuranića nije niko više mislio na pisanje u narečju; tendencija razvoja pak karakterizuje poezija Dragutina Domjanića. Ako je dakle tendencija od književnog jezika k narečju, kome bi onda, koji razume razvoj, palo na misao da oduzme Slovincima njihov književni jezik, koji ima za sobom već skoro 400-godišnju tradiciju i koji se

stvu izdaju tri skupine župa svoj zajednički međuzupski vesnik, i to: Slovačka, Brnska s okolišnim župama i Moravsko-Sleska, Tješinska i Valaška, a dokora će ih slediti i petero praških župa.

VIII smučarska takmičenja ČOS

Nedostatak snega u Tatrama bilo je uzrokom, da je smučarski otek ČOS morao svoja savezna takmičenja, koja su bila zakazana za 24 i 25 januara, da odgodi na 7—10 februar. Poznato je, da su ova takmičenja imala da se održe u Banjskoj Bistrici pod Tatrama, ali su to preprečile ovogodišnje nepovoljne snežne prilike. Čak nije posve sigurno, da će se ova takmičenja održati i u ovom drugom terminu, jer je u krajevima, gde se ima da održi takmičenje, još uvek premalo snega.

Prema prijavama za ova takmičenja prijavilo se je: za takmičenja u vožnji na 30 km 42 takmičara, na 16 km 70 takmičara, na 10 km 22. Za smuk na 5 km prijavljeno je 72 takmičara, za takmičenja u izmeničnom takmičenju 3x5 km prijavljeno je 5 momčadi. Skakači će takmičiti: njih 26 na 8 km, a 23 u smuku na 2 km. Ovim takmičenjima učestvovali su jugoslovenski Sokoli i Sokolice.

Smrt br. dra Ant. Dziedzielewicza, bivšeg starešine Poljskog Sokolstva i Sokola u Lavovu

Prošlih dana umro je veoma zaslužni sokolski radnik br. dr. Antun Dziedzielewicz, bivši starešina Saveza poljskog Sokolstva i starešina Sokola matice u Lavovu. Pokojni brat Dziedzielewicz radio je u Sokolstvu punih 60 godina, te je uvek i svagda u svome radu i rečju i perom, naglašavao nepolitichnost Sokola. Kada se je posle svetskog rata raspravljalo o dalnjem nastavljanju rada poljskog Sokolstva on je stajao na gledištu, da zadatak sokolski još nije dovršen. Veoma važan je bio njegov čin, kada je godine 1879 osnovao redakcionu komisiju, koja je imala zadatak da preko štampe širi propagandu za fizičko vaspitanje, a kojoj je komisiji on sam izradio i statute, prema kojima se na tome polju s malim izmenama još i danas radi. Godine 1881 br. dr. Dziedzielewicz počeo je izdavati sokolski časopis »Gimnastički predvidnik«. Pokojni brat napisao je čitav niz sokolskih članaka i brošura.

je popeo do savršenosti i na visinu reči Zupaničeve i Cankareve?!

Kada se je sa strane akademika upitalo, zašto onda, ako razvoj teži od jednog književnog jezika k diferencijaciji, »Sokolski glasnik« izlazi u srpsko-hrvatskom i u latinici i zašto »Naša radost« izlazi u slovenačkom i srpsko-hrvatskom te u latinici i ćirilici, odgovorio se je tada sa sokolske strane, da je baš ta njihova interpelacija glade »Sokolskog glasnika« deplasirana, jer Sokolstvo sa »Sokolskim glasnikom« izvodi samo ono, što je zahtevao veliki ideolog jugoslovenski pok. dr. Jovan Skerlić, čija je politička ideologija bila ista kao i ideologija samih interpelatora. — Način izdavanja Naše radosti pak ima tu svrhu, da već od dece počne s radom na zbližavanju našega naroda svih triju imena.

Do raspravljanja daljnjih uslova, postavljenih od predstavnika akademika za njihov eventualni pristup u Sokol, na tom debatom večeru nije došlo, jer nije bilo vremena. U glavnom se je zahtevalo sudelovanje Sokolstva u t. zv. klasnim borbama. U svrhu pak, da bi se možda sokolski pripadnici mogli time u danoj prilici da posluže, ovde ćemo samo što se ovoga pitanja tiče objasniti gledište Sokolstva.

Sokolstvo kao svenarodna organizacija ne može da učestvuje u klasnim borbama. Ali ono je svesno i zna da klasne borbe postoje i da ih ono neće rešiti ni otkloniti. Radi toga Sokolstvo ne brani svojim pripadnicima, da sudeluju u kakvoj klasnoj borbi, ako je u ostalom pogledu njihov život i rad u skladu sa sokolskim načelima. »Putevi i ciljevi« kazuju što se toga tiče (str. 6. tač. 6) sledeće: »Sokolstvo izriče svoje simpatije socijalno slabijima u njihovom nastojanju za poboljšanjem svog socijalnog položaja. Od svojih članova traži da se u privatnom i javnom životu, kada god se ukrštavaju njihovi interesi s interesima drugih, svagda opredeljuju po zahtevima socijalne pravde i sokolskog bratstva«. Kako se ima to da razume, razlaže nam br. L. Jandasek u brošuri »Ideoví usneseni VII. valného sjezdu ČOS« na str. 12, gde kaže: Sokolski pripadnik, ... ima da se postavi u slučajevima klasne borbe na stranu pravičnosti, iako bi mu lični interes nalagao drukije. A na strani 17 iste brošure kaže: »Držanje brata tvorničara-službovaca prema zaposlenim Sokolovima i neso-

kolima podvrgnuto je kontroli društva, kome dotični član pripada. Društvo ima prava, pa čak mu je to i dužnost da ga pripravi na to, da ne tlači i da ne iskorisćava; a vi (naime: društveni odbor) moralno ste odgovorni za to, da se takvi slučajevi ne prešućuju i ne odbacuju s opaskom, da tobože »to ne

spada u Soko.«

Ako bi ovaj članak izazvao slične debate i po drugim našim krajevima, naročito pak ako bi potakao sokolske jedinice u univerzitetskim mestima da posvete veću brigu akademskoj omladini, onda će on postići svoju svrhu.

A. J.

Saučešće Saveza SKJ poljskom Sokolstvu zbog smrti br. dra Dziedzielewicza

Na vest o smrti br. dr. Antuna Dziedzielewicza, bivšeg starešine poljskog Sokolstva i Sokola u Lavovu, zamjenik starešine Saveza SKJ br. Gangl uputio je u ime jugoslovenskog Sokolstva starosti poljskog Sokolstva bratu Zamojskom sažalnicu sledećeg sadržaja:

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije izražava bratskom poljskom Sokolstvu svoje najdublje saučešće zbog teškog gubitka, koji je bratsko poljsko Sokolstvo zadesio smrću odličnog sokolskog prvoborca brata dra Antuna Dziedzielewicza, —

Priprave za II svesokolski slet u Beogradu

Za II svesokolski slet, koji će se održati u Beogradu o Vidovdanu 1936 godine, načelništvo Saveza SKJ preduzelo je već mnoge i temeljite priprave.

Tako je pored ostalog načelništvo Saveza u decembru prošle godine izdalo u »Sokolu« proste vežbe za članstvo i naraštaj, a čime su položeni prvi temelji ovome sletu, koji ima da po kaže porast i napredak sokolske organizacije od god. 1930.

Time u vezi načelništvo je priredilo i jedan tečaj za učenje ovih prostih vežbi, a koji su pohađali svi zupprednaci i prednakinje.

Porastom broja članstva porastao je i sokolskoj organizaciji i rad u tolikoj meri, da se je osetila neophodna potreba stalnih župskih putujućih prednaka. Zato je Savez SKJ svojom redovitom godišnjom pomoći omogućio svima župama da nameste po jednog stalnog župskog putujućeg prednjaka, tako da ovih danas ima već 16 župa. Međutim nameće se potreba i stalnih župskih prednakinja.

U pomenuti tečaj za učenje prostih sletskih vežbi načelništvo je, pored svih župskih prednjaka, pozvalo i saveznog prednjaka. Oni župe pak, koje još nemaju svog stalnog prednjaka, morale su da u ovaj tečaj pošalju jednog člana župskog tehničkog odbora, a pored toga sve župe i još po jednu članicu župskog tehničkog odbora. Ovome pozivu odazvale su se 22 župe, koje su u tečaj poslale 24 člana (među kojima 17 župskih prednjaka) i 18 članica.

Ovaj tečaj, koji je održan u Ljubljani, trajao je od 14—19 januara, i to dnevno po 8 sati. Tečaj je otvorio i zaključio načelnik Saveza SKJ brat Miroslav Ambrožić, koji je tečajnicima podao opće smernice rada, u težnji, da bi vaspitanje u čitavom Savezu bilo jedinstveno. Teoretska predavanja na ovom tečaju držala su braća: Miroslav Vojinović, zamjenik saveznog načelnika, koji je predavao o nedostacima prednjačkih tečajeva, Stanko Trček, koji je predavao o Sokolstvu i sportu, dr. B. Škerlić, koji je predavao o rezultatima dosadašnjih antropoloških istraživanja pri sokolskom vežbanju, Ivan Lavrenčić, koji je predavao o vaspitanju omladine, te Fran Lubej, koji je predavao o smeru sokolskog vaspitanja. Vežbanje u tečaju vodili su: br. J. Kavčič, br. M. Stepišnik te s. M. Šepa i s. M. Slapničarjeva.

Tečaj je bio organizovan na internatskoj osnovi.

Učesnici ovoga tečaja obradili su takmičarske vežbe članstva i naraštaja za savezna takmičenja, koja će se održati u toku ove godine u Ljubljani, zatim proste vežbe članstva i naraštaja za beogradske slet, koje su temeljito naučili, a što se je pokazalo na zaključku samog tečaja. Glazbu za sve ove vežbe sastavio je br. Verij Švajgar.

Ovom prilikom opazilo se je, da su ove sletske vežbe dobro sastavljene te da odgovaraju svim uslovima za jedan svesokolski slet.

Netom budu sada župska načelništva održala svoje tečajeve za učenje ovih prostih vežbi za svoje društvene načelnike i načelnice, odnosno za vodnike i vodnice naraštaja, a što će biti preduzeto uglavnom u mesecu februaru i martu, imaćemo tada u čitavom Savezu oko 2.500 načelnika i načelnica, koji će savršeno izvadati ove proste vežbe. Od toga časa sve će naše jedi-

Tečaj Saveza SKJ za narodna kola

Načelništvo Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije priredilo je, u cilju da u najširim redovima Sokolstva što više populariše naša divna narodna kola, naročiti tečaj za narodna kola. Ovaj tečaj, koji je održan u Beogradu od 21—25 januara, posetilo je 29 starija i 22 braće iz svih krajeva naše države. Nastavnica u ovome tečaju, koja vodila poduku u narodnim kolima, bila je s. Ljubica Janković, koja je poznata kao stručnjak u poznavanju narodnih kola. U tečaju je obradeno oko pedeset narodnih kola.

Sokolska

radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja:

dne 28 februara predaje brat Jan-ković Branko, Beograd VII, o temi: »dr. Miroslav Tirš kao učitelj demokracije« (večernje).

U buduće večernja predavanja preko Beogradske radio-stanice održavaće se svakog četvrtka od 18.55 do 19.15 časova, a ne kao ranije od 19.10 do 19.30 časova.

Popodnevna predavanja će se i nadalje održavati svake prve i treće nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja:

dne 13 februara predaje brat dr. Makso Kovačič, Ptuj, o temi: »Zadaci Sokolstva u sadašnjici«;

dne 20 februara predaje brat Marjan Tratar, Novo Mesto, o temi: »Među Sokolima u Južnoj Srbiji«;

dne 27 februara predaje brat Dušan Podgornik, Ljubljana, o temi: »Sokolsko smučanje«.

Sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se redovno svake srede od 19 do 19.20 časova.

Pripreme za smučarska takmičenja u Banjskoj Bistrici

Izbirna smučarska takmičenja Saveza SKJ u Zagorju

Dne 26 i 27 januara održana su u Zagorju kod Save izbirna takmičenja Saveza SKJ za sastav takmičarske vrste, koja će uzeti učesća na takmičenjima Saveza slovenskog Sokolstva u Banjskoj Bistrici, u Češkoslovačkoj. Ova izbirna takmičenja imala su se da održe u Skofloj Loci, ali kako tamo nije bilo snega, bila su prenešena u Zagorje kod Save. Međutim ni u Zagorju snežne prilike nisu bile najbolje, ali ipak, takmičenja su se mogla da održe prema programu.

Za ova takmičenja prijavio se je neobično velik broj takmičara i takmičarki, i to iz župa: Celje, Kranj, Ljubljana i Maribor, tako da ih je u svemu nastupilo 74.

Takmičenja su započela takmičenjem pojedinaca na 16 km, pri čemu su nastupila 24 takmičara, Pruga je bila veoma teška. Najbolje vreme postigla su pri ovome takmičenju braća iz Sokolskog društva Koroška Bela-Javornik.

Pruga za takmičenje u smuku iznosila je 3½ km. Za ovo takmičenje prijavila su se 24 takmičara, od kojih je stiglo na cilj njih 19. Prvi među ovima stigao je br. Rudolf Stopar, član

Sokolskog društva Maribor-Matica.

U takmičenju pojedinaca u skokovima, a koja su se održala na novo sagrađenoj skakaonici Sokolskog društva Zagorje, nastupilo je 10 takmičara, od kojih je postigao prvo mesto br. Jože Ješe, član Sokolskog društva Radovljica, koji je skočio 20 m i postigao 212 tačaka. Rezultat je mogao da bude i bolji, da to nisu prečile veoma nepovoljne snežne prilike.

Članice su takmičile u smuku na 2 km i pojedinačno na 6 km. Prva među njima bila je s. Zdenka Ažmanova iz Kranja.

Prema postignutim rezultatima, načelništvo Saveza SKJ sastavilo je našu takmičarsku vrstu, koja će početi pomenuta takmičenja u Češkoslovačkoj. Ovu vrstu sačinjavaju braća: Ivan Černež iz Gorja, župa Kranj, Jože Ješe iz Radovljice, župa Kranj, Pavao Lukman iz Jesenice, župa Kranj, Antun Petrik, član Ljubljanskog Sokola, Zdravko Šporn, član društva Koroška Bela-Javornik, Rudolf Stopar, član društva Maribor-Matica, Ivan Zupan iz Jesenice, župa Kranj, Lovro Zemva iz Gorja, župa Kranj i s. Zdenka Ažmanova iz Kranja.

Jedno zasluženno priznanje, koje je ujedno i počast svemu jugoslovenskom Sokolstvu

Svečana predaja češkoslovačkog odlikovanja br. dru Mirku Buiću, starešini Sokolske župe Split

Pretsednik Češkoslovačke Republike, g. T. G. Masarik, odlikovao je brata dra Mirka Buića, starešinu Sokolske župe Split — kako smo to već javili — oficirskim redom Beloga Lava, u znak priznanja za velike zasluge brata dra Buića u radu na promicanju slovenske uzajamnosti i bratstva.

Ovo visoko odlikovanje, koje je ujedno i osobita počast za sve jugoslovensko Sokolstvo, svečano je predao br. dru Buiću češkoslovački konzul u Splitu, g. Vlado Smolčić, dne 3 o. m.

U Sokolskom domu u Splitu našli su se tim povodom na okupu brojni članovi i članice Sokolskog društva kao i predstavnici same župe, a bili su prisutni također i ban Primorske banovine, g. dr. Jablanović, komandant mesta, general g. Varjačić, narodni poslanik i predsednik Trgovačko-industrijske komore, g. J. Duboković, kao i mnogi drugi odlični predstavnici.

Predajući visoko odlikovanje bratu dru Buiću,

češkoslovački konzul g. Smolčić

u svome je govoru najpre ocrtao značenje reda Beloga Lava, osnovanog na uspomenu sudbonosne bitke po češki i slovački narod na Beloj Gori 1620 g., gde je bila zapčaćena narodna sloboda, da zatim, po tolikim vekovnim borbama, nanovo uskrse 1918 g.

Obraćajući se bratu dru Buiću, g. konzul rekao je sledeće:

— Tebi, doktore Buiću, koji slobodu voliš nada sve, koji si u svim prigodama tu svoju ljubav pokazao, ovaj je red podeljen s pravom.

— Voliš državu svoju, kao svoj život. Imaš dubok osećaj socijalne pravde. Osećaš što je gospodarski slobodan život po slobodan narod, jer na

tom polju si radnik. Imaš kičme, a to je danas retkost. Osećaš svaku nepravdu. Soko si, veran brat češkoslovačkog i sveslavenskog Sokolstva, u vašem i sveslavenskog Sokolstva, u vašem prednjim redovima stojiš već dugo, praveći svoju markantnu sokolsku figuru na Vislu i poljski Baltik, na zlatne Hradčane, danavsku Bratislavu, pod Šaru i na Maricu, Bugarima, Rusima, Čehoslovacima, Poljacima, svuda gde se slavenska reč čuje i govori.

Tebi, dre Mirko Buiću, demokratu, slobodaru, Sokolu, president Češkoslovačke Republike podelio je ovaj red i meni je i čast i radost, da Ti ga uoči 85 godišnjice šefa Češkoslovačke Republike mogu izručiti skupa s poželjom.

Svoj govor završio je g. konzul toplim rečima o predsedniku Masariku, a s poklikom Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II, veličini Jugoslavije, bratstvu i vernosti slovenskoj.

Govor je popraćen poklicima, a onda su u ime Sokolske župe srdačno čestitali br. dru Buiću starešinu br. Vinko Pera, a u ime Sokolskog društva br. Bon. Kalebčić, ocrtavši ga kao najistaknutijeg Sokola na Jadranu, uz želju da i dalje neustrašivo nosi sokolski barjak sveslavenskog bratstva, do postignuća sokolskog cilja.

Tada je uzreo reč

brat dr Mirko Buić,

koji je, uz opću pažnju održao ovaj govor:

— Sve ono što je u našim krajevima slobodarski mislilo i osećalo, sva ona golemo snaga narodna, koja je nesavladivom bujicom oduševljenja dočekala slavne oslobodilačke ratove, nalazila je svoju duhovnu hranu, erpi-nalazila je svoju ljubavnu pobudu iz onih la je najplemenitije pobude iz onih mnogih svetlih primera, koje nam je

* Vidi »Putevi i ciljevi« str. 14, 1 (Slovenstvo, kako ga shvata Sokolstvo, ne znači to, da svaki slovenski narod treba da utone u jedno slovensko more i da u njemu potpuno izgubi svoju individualnost, nego da se u duhu svoje vlastite kulture nesmetano i samostalno dalje razvije). — Analogno vredi mutatis mutandis isto također i za pojedine delove jugoslovenskog naroda!

namla svetla historija — iz onih mnogih jedinstvenih primera nesebičnog rodoljublja, čeličnosti karaktera, primarne poštivosti i blistavog uma onih narodnih vođa i učitelja, koji su u teškim prilikama političke prošlosti spašavali narod, uveljali mu snagu i veru i spremali ga na bolju budućnost.

U tim vremenima pune neizvesnosti, ali nepomućene vere, koja je iz naših duša instinktivno prodirala — tražeći puteve nacionalno političke delatnosti, prihvatili smo dva jaka faktora nacionalnog života austrijskih Slovena najpre Sokolstvo kao ideju i sredstvo, a malo zatim realistička političko-nacionalna stremljenja dra T. Masarika.

Obe ove ideje, navezane jedna na drugu — kao prosladak historičkih težnja naših naroda, nosile su u sebi težnje za slobodom, pak je sasvim razumljivo, da se je Sokolstvo kod svih Slovena bivše Austro-Ugarske ponajviše razmahalo kao organizacija borbenih slobodarskih ideja. Tim težnjama povezuje Miroslav Tišr, ideolog sokolski, svoja filozofska naziranja o životnoj energiji i volji, tražeći da pojedinaac uskladi svoj rad s energijom celine. Ovim filozofskim pogledima Tišr zahvaća organizovanje narodne celine za nuždan otpor slovenske rase, i u tome se približuje svome velikome nasledniku Masariku, koji završuje njegovo započeto delo i Sokolstvo postaje stožer i oslonac velikih njegovih političkih poteza u odsudnom času čehoslovačke historije, u danima svetloskoga rata.

Ova ova filozofa imaju zajedničku crtu, koja se podudara u teoriji i praksi. U svojoj delatnosti obojica su vođeni neobičnom izdržljivošću i nadljudskom voljom. Razlikuje se tek što je Tišr osećajni, oduševljeniji, i zato su njegove misli sintetičkog karaktera, dok je Masarik mirniji, razumniji, pa su njegove misli više plod duboke analize, koje obuhvataju širi krug života, ne mimolazeci ni dnevnu politiku. Obojica se oduševljavaju općim idealima čovečanstva, — na narod gledaju jednako, a moral i etiku postavljaju znatno sveža.

Značenje obojice ovih velikih slovenskih uzora možemo povezati na način, da je Miroslav Tišr duhovni otac čehoslovačke samostalnosti, koji je svojim životnim delom — Sokolstvom — pripremio put Masariku, koji ju je i srećno ostvario.

Loid Džordž, jednoč upitan tko je za svetloskoga rata bio najveći državnik, odgovorio je: President Masarik. — I zaista, ostvarenjem čehoslovačke države, oslobođenjem Jugoslovena, nastankom historijske zablude Austrije, Masarik dosiže krunu života i uspeha svog rada i postaje muž, čija će slava preko vekova sijati.

President Masarik je bogodani muž, ne samo svom užem narodu, već čitavom slovenskomu svetu, jer odličuje primarnu svojstva slovenske rase. On nije jednostran, u njemu se sastaie legendarno junaštvo Žižke s duhovnošću Komenskoga i dobiva sintezu u uzoru Helđickoga, duhovno jakog, neslomive odlučnosti.

Uz mistra Jana Husa, simbola borca za slobodu savesti, uz Helđickog, neustrašivog mislioca, uz Komenskoga — duhovnog reformatora sveta, uz Havlička i Palackog, buditelja narodne svesti, uz Miroslava Tišra, tvorca Sokolstva, umni i odlučni President Masarik stoji u red genija svoga naroda, kog je odgojio, uzdigao i drži u pravoj socijalnoj, kulturnoj i političkoj demokraciji.

Rad, pak opet rad, tihi rad, neprekidni rad — životno je geslo sedog Presidenta. Živeti i raditi za svoj narod — kazao je Havliček, a to je President Masarik prihvatio, naučavao nas sve bez razlike i životom ostvario. Na ovim uzorima, na ovoj školi građanskih kreposti i vrlina, sazidano je bratstvo, neslomiva ljubav jugoslovenskog i čehoslovačkog naroda, koje je zapečaćeno krvavim zajedničkim naporima svetloskoga rata, da i dalje — u svim srećnim časovima, kao i u časovima žalosti i boli — ostanu uvek nepomućeno, toplo i srdačno.

U teškom iskušenju svirepe marsejske tragedije najveća nam je uteha bila — i neprolazno ostaje njeno značenje — nepodeljena žalost i gvozdena vernost braće Čehoslovaka.

Gospodine konzule, duboko sam dirnut visokom pažnjom, iskazanom mi od strane gosp. Presidenta Masarika za moj vrlo skroman i sitan udeo na delu bratske saradnje. Ako je pak taj doprinos morao biti zapažen i ovim aktom priznat, tad verujem, ma koliko odanost provejavala prema bratstvom čehoslovačkom narodu iz svih mojih misli, osećaja i nastojanja, — ono je samo uz nepodeljenu bratsku saradnju ovog velikog kruga naše sokolske obitelji, koju podjednako — kako god i vneti ideal — živeti i raditi za sreću, bratstvo, mir, ljubav i slobodu čitavoga slovenskoga sveta. Uz dizanje kulturnih nastojanja i uspeha, to je ne toliko nepisan zakon našeg učitelja Tišra, koljena. Tome mi svi služimo, pak Vas molim, ako ne po drugom, a to po počast podelim s mojom sokolskom braćom i sestrama.

Zahvaljujući Vam, gospodine konzule, na ljubaznim rečima, molim Vas

da budete tumačem moje duboke odatosti i zahvalnosti gospodinu Presidentu Masariku i osećaja tople i bratske ljubavi prema celom čehoslovačkom narodu.

Naše pak najvrucije želje usmerene su zdravlju, dugu životu i državnih poglavara bratskih naroda — na njihovu sreću i ponos — na ponos smirenog i zagrljenog Slovenstva.

Naš bratski Zdar Republici i Presidentu Masariku! —

Gromki usklic! Zdar! i Zdravo! popratili su ove reči, a onda je otpevana Sveslovenska himna. Svi su prisutni na koncu najsrdačnije čestitali br. dru. Bičicu.

KRONIKA

† Ivan Ivanić. Dne 31. januara umro je u Beogradu zaslužni novinar, pisac i nacionalni radnik Ivan Ivanić. Pokojnik je bio iz Bačkog Gradišta, gde se rodio 24. juna 1867. Gimnaziju je učio u Novom Sadu, Novom Vrbasu i u Sremskim Karlovcima, a pravne nauke u Budimpešti. Već kao omladinac učestvovao je aktivno u nacionalno-političkom životu vojvodanskih Srba, pa su ga zato mađarske vlasti često progonile i zatvarale. Napokon je pobegao u Srbiju, ali režim Milana Obrenovića proterao ga je u Rumuniju. Tek 1889. godine, nakon abdikacije kralja Milana, vratio se u Srbiju i stupio u konzularno-diplomatsku službu. Prvo njegovo mesto bilo je u Pešti, a kasnije je službovao u Prištini, Solunu, Bitolju, Skoplju, zatim u srpskom poslanstvu u Carigradu, od kuda se vraća u Beograd kao šef presbira. Za vreme balkanskog rata bio je sekretar za stranu prepirku u štabu treće armije. U međuvremenu od balkanskog do svetuskog rata bio sreski načelnik, a nakon oslobođenja državni komesar u Vršcu. Njegova činovnička karijera bila je dakle puna promena. Ipak, Ivanić je pri svemu tome ostao uvek u prvom redu novinar i pisac. Uredivao je mnoge listove, kao »Srećna« u Iloku, »Volju naroda« u Pančevu, »Carigradski glasnik« i »Dnevni list«. Saradivao je s odličnim člancima i u novosadskoj »Zastavi«, beogradskom »Odeju« i vršačkom »Srpsku«. Bio je i dopisnik mnogih stranih listova. Pokojni Ivanić spada i u red zaslužnih pisaca. Napisao je »Makedoniju i Makedonce«, »Crkvenu istoriju Srba u Turskoj u 18 i 19 veku«, »Bunjevci i Šokeci«, »Na Kosovu« i t. d.

70-godišnjica Čire Truhelke. Dne 2. februara navršio je 70-godišnjicu svog plodnog života, a ujedno i 50-godišnjicu naučnog rada Čiro Truhelka, poznati zagrebački prehistoričar, arheolog, beletrista, etnolog i t. d. Truhelka se rodio 1865. u Osijeku, gde je svršio osnovnu školu i gimnaziju. Univerzitet je pohađao u Zagrebu, gde je i postigao doktorat filozofije. Njegova prva služba bila je u Umetničko-obrtnom muzeju, odakle je bio pozvan u Sarajevu da vodi pripreme oko osnivanja Zemaljskog muzeja, koji je uglavnom njegovom zaslugom otvoren 1888. Zatim postaje kustos a kasnije direktor tog čuvenog muzeja te ujedno i urednik muzejskog »Glasnika«. Posebno se je Truhelka u Bosni posvetio proučavanju »sojenica«, kuća na drvenim stubovima. Godine 1885. izdao je štamparu svoju doktorsku dizertaciju pod naslovom »Andrija Medulić, njegov život i rad«. Iste godine uredio je i katalog Strossmayerove galerije slika. Prvi njegov veći naučni rad od njegova dolaska u Bosnu bilo je nemački pisano delo »Historija i znamenitosti Jajca«. U Rimu otštampano je 1895. drugo njegovo veliko delo »Hrišćanski spomenici Bosne i Hercegovine«. Sudelovao je i na mnogim međunarodnim arheološkim i historičkim kongresima, među kojima valja spomenuti kongres u Kijevu, gde je predavao na francuskom jeziku, a koje je predavanje bilo zatim u Bosni i otštampano. Od ostalih njegovih značajnih dela valja spomenuti: »Tursko-slovenski spomenici dubrovačkog arhiva«, »Arhauške priče«, »Historička podloga bosanskog agrarnog pitanja«, »Gazi Husref-beg, njegov život i njegovo doba«, »Kulturne prilike Bosne i Hercegovine u oba prethistorička«. »Osvrt na sredovečne kulturne spomenike Bosne«, »Testament gosta Radnika« i t. d. U »Glasniku« 1922. obelodanilo je i autobiografiju i autobiografsku priču, prema kojoj se vidi, da je ukupan broj njegovih većih naučnih rasprava i samostalnih dela 160. Ali je pisao još i kasnije. Truhelka je erudit veličine Klaića, Kukuljevića, bana Tomašića, Bulića, Mažuranića, Šišića i t. d. Izvršna je njegova studija »Larizam i krsna slava«, koja je izišla u »Glasniku« sokolskog naučnog društva. U istom »Glasniku« 1930. godine izišla je i njegova rasprava »Sojenice kao ishodište pontifikata«, 1933. u »Nastavnom vesniku« »Kolevka i groblje prvih Kotromanića«, a sada piše u »Hrvatskoj smotri« studiju pod naslovom »Zemuničari, a što je dokaz, da je još uvek u punoj duševnoj svežini i delatnosti.

60-godišnjica dra Đure Saba. Uvaženi zagrebački naučnik, arheolog i historičar dr. Đuro Saba navršio je dne 4. o. m. šezdesetgodišnjicu svog života.

zaslužnog za nauku i historiju našeg naroda. Jubilarac je rodom iz Novske. Srednju školu učio je u Zagrebu, filozofski fakultet u Beču. Nakon svršenih univerzitetskih studija službovao je kao profesor u Senju, Osijeku, Bjelovaru i Zagrebu. Godine 1910. specijalizovao se u sredovečnoj arheologiji, koju je studirao u Pragu, Beču i Nürnbergu. Nakon povratka u domovinu, postaje tajnik zemaljskog poverenništva za čuvanje spomenika u Hrvatskoj i Slavoniji. Godine 1920. postavljen je za upravnika Muzeja za umetnost i umetnički obrt, na kojem je položaju ostao sve do godine 1926. Glavni su mu radovi i rasprave: »Tri benediktinske opatije u županiji požeškoj«, »Dobra kuća«, »Prilozi za povijest požeške županije«, »Sredovečni gradovi u Hrvatskoj i Slavoniji«, »Kaleži u našim crkvama«, »O oltarima u našim crkvama«, »Zagrebačke građevine 17. stoleća« i t. d. Danas je uvaženi jubilarac, koji je zaslužio da bude profesor univerziteta, direktor Gradskog muzeja u Zagrebu, kojemu posvećuje naročitu pažnju i ljubav.

Razne kulturne vesti. Dne 30. januara proteklo je 75 godina od rođenja prerano umrlog čuvenog ruskog pisca, dramatičara i humorista A. P. Čehova, čiji su se preteci doselili u Rusiju iz Češke. Mnoge se njegove drame i komedije još i danas daju s velikim uspehom na mnogim pozornicama. Ovih dana je umro prof. dr. Ante Lovrić, jedan od najistaknutijih intelektualaca starije generacije u Bosni. Bio je profesor na gimnazijama u Tuzli, Mostaru i Sarajevu te je odgojio niz naših poznatih intelektualaca. Dr. Lovrić je bio istinski patriot, skroman i odličan poznavalac slovenskih i klasičnih jezika te njihove literature.

U Ljubljani je preminuo dne 3. februara u osamdesetoj godini života dr. Fran Zbanić, poznati slovenački pisac i kritičar. Dr. Zbanić se rodio 1855. u Dolenjoj Vasi, kod Ribnice. Služio je kod suda, kasnije kod upravnih vlasti a neko vreme i kod zemaljskog odbora bivše Kranjske. Bio je šest godina i urednik uvaženog i najstarijeg slovenačkog literarnog časopisa »Ljubljanski Zvon«.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA: ČETA

Župa Banja Luka

KLJUČ. — Glavna skupština. Dne 13. jan. Sokolsko društvo Ključ održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu, koju je otvorio brat starišina dr. Gutman kratkim govorom, u kome se osvrnuo na tragični događaj u prošlog godini — na smrt Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Govorio je nato o društvenom radu i na koncu pročitao savezni poslanicu.

Svi funkcioneri društva podneli su zatim svoje izveštaje o radu u 1934. godini. Iz izveštaja se vidi, da je ovo društvo i ako mlado (osnovano početkom 1933. god.) dosada dalo dobre rezultate. Na kraju 1933. godine društvo je imalo pomoć. članova (ca) 90, članova (ca) vežbača 24, naraštaja 22, dece 57. Na kraju 1934. godine društvo broji: pomoć. članova (ca) 103, članova (ca) vežbača 31, naraštaja 25, dece 72.

Tehnički rad društva bio je na visini. U društvu je početkom 1934. godine održan prednjački tečaj. Društvo je uzelo učešća na sarajevskom sletu sa 22 vežbača. U nešto manjem broju učestvovalo se i na zagrebačkom sletu, te u jačoj meri na javnom času Sokolskog društva Sanski Most. Najveća priredba društva bio je javni čas od 3. juna. Četa je učestvovala i na priredbama okolnih jedinica.

Ni prosvetnim radom društvo nije izostalo. Prosvetni odbor je početkom godine održao trodnevnu idejnu školu za sve članstvo, kao i dvodnevni prosvetni sokolski tečaj za učitelje (ce) iz celog sreza. Sokolsko društvo je održalo i niz sokolskih priredaba: akademije, sela, prošlove, pozor. pretstavne izlete i dr. — ukupno 20. U svim tim prilikama održana su uspešna predavanja i govori. Svega je održano 5 govora i 42 predavanja.

U imovnom pogledu društvo je ostvarilo ukupno bruto prihoda od 15.000 Din, od čega je kao saldo preneto u ovu godinu 2300 dinara.

Skupština je uz primanje i odobravanje ovih izveštaja dala razrešnicu starom odboru i izabrala novu, i to: starišina br. dr. Gutman Gavro, advokat; zamenik br. Dunović Mirko, priv. činovnik; tajnik br. Badić Sulejman, učitelj; blagajnik br. Čišek Vasilav; predsednik Prosvetnog odbora dr. Dimirijević Miodrag, učitelj; statističar br. Đurđević Sima, učitelj; načelnik br. inž. Stogov Arhip, polj. ref.; zamenik Kišić Branko; načelnica sestra Gutman Lepa, zamenica sestra Gorbačević Lidia; zdravstveni referent br. dr. Pšorn Tadij; članovi braća: Vidaković Velimir, pol. činov.; Filipović Omer, opšt. beležnik; Janković Dragutin, obućar;

Izšao je iz štampe

Album

sa 60 odlično reprodukovanih slika na umetničkom karton-papiru s poslednjim snimcima

Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i sa snimcima prenosa Kralja-Mučenika iz Marselja u otadžbinu, te sa poslednjeg ispraćaja iz Splita, Zagreba, Beograda do Kralj. zadužbine na Oplencu

Najelegantnije i tehnički najsofisticiranije izdanje

Cena Din 100.—

Naručuje se kod:

JUGOSLOVENSKE SOKOLSKKE MATICE
Ljubljana, Narodni dom

Dne 5. februara navršila je šezdesetgodišnjicu života F. Plaminkova, senatora čehoslovačkog senata i odlična češka feministička radnica. Jubilarac je rodom iz Praga. Posvetila se učiteljskom zvanju. Već pre rata isticala se je kao pobornica ženskih političkih prava, a nakon oslobođenja istakla se u redovima narodno-socijalne stranke, koja ju je 1919. poslala u gradsko zastupstvo grada Praga. Učestvovala je na mnogim međunarodnim kongresima i bila je prva žena kao članica čehoslovačke delegacije u Društvu naroda, gde se je istakla kao referentna pete komisije (socijalna i humanitarna pitanja). Plaminkova je mnogo i putovala, držeći predavanja po Francuskoj, Švedskoj, Americi, Španiji, Jugoslaviji, Bugarskoj, Švicarskoj, Belgiji i Luksenburgu. Danas je članica senata, predsednica Narodnog ženskog saveza Čehoslovačke, predsednica učiteljske te članica mnogih nacionalnih, kulturnih, socijalnih i humanitarnih ustanova.

Krajem januara proslavila je Francuska akademija nauka i umetnosti tristo-godišnjicu svog opstanka. Francuska akademija osnovana je ukazom kralja Ludvika XIII. Svečanostima proslave ovog jubileja učestvovali su izaslanici mnogih stranih akademija. U program jubilarnih svečanosti uvrštena je i historijska izložba.

raštaj i starija braća. Postignuti su sledeći rezultati: članovi: I Lukić Laja — Beograd VII 1:27.54, II Stefanović Draško, Beograd Matica 1:29.50, III Sekulić Momčilo, Beograd VII 1:35.27, članice: I Jošt Iva, Beograd Matica 0:48.25, II Skovran Olga, Pančevo 0:49.05, Starija braća I Vodogazec Miroslav, Beograd II 0:55.50, II Minolić B. Miloš, Zemun 1:11.06, III Ribarž Miran, Beograd II 1:18.10, M. naraštaj I Marković Branko, Beograd I 0:55.48, II Mikasović Anton, Beograd V 0:56.42, III Lambaša Ante, Beograd Matica 0:59.10.

Organizacija utakmice bila je dobra, staza je bila vrlo dobro obeležena. Start je bio u 12 časova. Nezgoda nije bilo.

GOLUBINCI. — Godišnja skupština. Ova je četa održala svoju redovnu glavnu godišnju skupštinu dne 20. januara 1935. god. Starišina je otvorio skupštinu kratkim govorom u kome je pozvao sve članove i članice, da predano rade na sokolskom poslu i čuvaju amanet Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, posle čega je skupština u jedan glas kliknula: »Slava Mu!« Posle toga su pojedini funkcioneri čete podneli svoje izveštaje iz kojih se vidi, da je rad čete tekao normalno i da je uspeh zadovoljavajući.

Nova uprava čete sastavljena je ovako: starišina: Milan Andrić; zamenik starišine: Stevan Kostić; tajnik: Luka Perazić; blagajnik: Radivoj Živanović; prosvetar: Svetozar Bošnjaković; načelnik: Viktor Vencl; načelnica: Milena Perazić; knjižničar: Angelina Mihajlović.

Četa ima sve kategorije. Članstva: 102; naraštaja: 40; dece: 62.

LAJKOVAC. — Nove Sokolske čete. Sokolsko društvo u Lajkovcu osnovalo je na 27. jan. t. g. dve sokol čete i to u selu Radljevu i Čelijama. Seljaci iz tih sela prišli su jednoglasno i otvorenom srecem sokolsku ideju, upisali se u organizaciju i položili svečan zavet.

Izabrane su odmah uprave.

Prema raspoloženju očekuje se siguran napredak tih četa u svakom pogledu. Tako ovo društvo ima do sada tri čete, a nastojava i radi da osnuje još nekoliko.

Župa Celje

GORNJI GRAD. — Glavna skupština. V nedelju 13. januara je bila glavna skupština našega društva ob prisutnosti skoro dve trećine članova. Starišina dr. Rak Janko je po uvodnih pozdravnih besedah pročitao savezni poslanicu. Nato su podali svi funkcioneri vestno sastavljena svoja poročila. Iz poročila je posneti, da je bilo sokolsko delo u pretekli poslovni dobi, posebej se na tehničnom polju, zelo težavno, a veskozno uspešno. Revizorji su poročili, da je bilo blagajniško poslovanje u redu i predlagali razrešnicu celokupni upravi, ki se je sprejela soglasno. Sklenilo se je soglasno, da ostane vpisnina in članarina ista, kakor v preteklem letu, proračun pa se za bodoče leto zaradi finančnih težkoča društva ne more določiti v naprej. Nato se je vršila debata o delovnem programu za bodoče leto. Po končani debati je brat starišina izročil na slovesen način br. Žigart Ivanu diplomu bratske župe v Celju za dosežle uspehe pri župnih tekmah v Zalcu.

Predlog za imenovanje nove društvene uprave je bil stavljen samo eden in sicer po prednjačkom zboru in je bila ta lista soglasno sprejeta. Predlagani so v društveno upravu za poslovno leto 1935.: starišina dr. Rak Janko, podstarišina dr. Mejak Ervin, načelnik Kolenc Albert, podnačelnik, matrikar in praporščak Žigart Ivan, načelnica Krizmanić Milka, podnačelnica Presečnik Pavla, prosvetar Tratnik Jožef, I. tajnik Fendre Franc, II. tajnik Horvat Anta, blagajnik Ribič Alfonz, gospodar Sameja Franc, orodjar Tratnik Tone, ml., knjižničarka Ribič Marija, član uprave: Lobnik Franc, Prohinar Viktor, Flux Franc in Božič Franc, revizorji: Kandrič Matko, Trobec Franja in Furman Josip.

SV. KRIZ PRI KOSTANJEVICI. — Glavna skupština. U ovašnjem Sokolskom domu održana je redovna godišnja skupština Sokolskoga društva Sv. Kriz p. Kostanjevici. (Kada?) Starišina je pročitao savezni poslanicu. Posle toga podneli su izveštaje o radu u prošlog godini tajnik, blagajnik i načelnik. Iz izveštaja se vidi, da je društvo u prošlog godini imalo lepi uspeh, naročito u prosvetnom radu.

Župa Beograd

BEOGRAD. — I župske smučarske utakmice. Na 27. 1. o. g. priredila je župa I smučarske utakmice u Košutnjaku kraj Beograda. Iako vremenске prilike, ili bolje reći snežne prilike, nisu bile najpovoljnije, jer je već treći dan grejalo prolećno sunce, ipak se sakupilo 34 takmičara i takmičarki na start. — Takmičilo se na 12 km članovi, na 4 km članice, i na 6 km m. na-

LJUTOMER. — Glavna skupščina. Občni zbor je bil dne 27. januarja 1935, ob nekoliko nezadovoljvi udeležbi članstva. Vodil ga je starosta brat dr. Stanjko, ki je uvodoma poudaril, kako težka izguba je zadela preteklo leto celokupno Sokolstvo s smrtjo Viteškega kralja Ujedinitelja. Članstvo se je oddolžilo Njegovemu spomenu s slavnosti. Nato je pozdravil Njegovega naslednika Njeg. Vel. kralja Petra II. in izrazil pričejanje, da se bo pod njegovim žezlom Sokolstvo še nadalje krepilo in širilo v korist države in naroda. Omenil je, kako vpliva težki gospodarski položaj na vse kulturno življenje, dasi ne more izpremeniti sokolskih smotrov. Nato je prečital poslovnično Saveza in poročal, da šteje društvo 206 članov, s sokolsko mladino 29 pripadnikov, razen tega pa v treh četah še 364 pripadnike. Število pripadnikov v društvu se je povečalo za 17. Uprava je imela 31 sejo delovalo je 15 odsekov in 14 telovadnih oddelkov. Društvo se je udeležilo 20 telovadnih nastopov. Iz poročil drugih funkcij narjave je bilo razvidno obširno delovanje društva. Opravili zapisnik in kazuje 516 števil, v domu je bilo 24 družstvene prireditve, 8 prireditve pa je bilo drugih društev. Načelnistvo je štelo 7 članov, imelo je 4 seje. Predsedniški zbor je sestavljalo 23 članov, odn. članic, sej je bilo 11. Vsi telovadni oddelki so večbali dvakrat na teden, v početnicah le člani in članice. Društvo pripadnikov je telovadilo v 349 urah 14.818, povprečno na uro 42. Društvo se je udeležilo vseh telovadnih nastopov v okrožju, potem v Murski Soboti, Čakovcu, župne tekme v Ptuj, kjer je vsaka vrsta prejela diplomu, pa tudi posamezniki, nekaj članov je bilo na zletu v Sarajevu in Zagrebu, na tekmi v Mariboru pa je ljutomerska vrsta zasedla 4. mesto. Čete se priredile za leto, je člane uspelo kolesarsko tekmo. Vsi se je tudi večtedenski prednjaški tečaj. Nagovorov pred vrsto je bilo 27. Žalni seji za blagopokojnim Viteškim Kraljem je prisostvovalo 93% članstva. Člani prejemaajo 17 »Sokolskih glasnikov«, 10 izvodov »Sokola«, 4 »Sokolske čete« in 56 izvodov »Naše rastlost«. Knjižnica šteje 417 knjig oz. listov, se je pomnožila za 44 enot. Deloval sta tudi nar. obrambni in socijalni odsek, prvi v zvezi z drugimi narodnimi obrambnimi društvi, drugi pa je priredil Miklavžev večer za 560 otrok. Blagajna izkazuje prejemkov 128.081 dinarjev, izdatkov 133.448 Din. Čisto premoženje znaša 195.156 Din ter se je povečalo za 18.395 Din. Obresti je društvo plačalo 14.672 Din. Od dolda pa 36.051 Din, to pa s pomočjo Savstva, ki je dal 20.000 Din brezobrestnega posojila. Nekatere prireditve so uspeli nad pričakovanje dobro, v zadnjih mesecih so morale nekatere radi državnih žalosti izostati. Velik je bil izdatek za popravilo prizidkov in strehe (721 dinarjev). Sokolske čete obstojajo v Mali Nedelji, Sv. Duhu na Stari gori in Cenu. Prva šteje 211 pripadnikov, 64. telovadečih 45. Število njih prireditv se je povečalo za 37. Vse imajo knjižnice, gojijo dramatiko, prireja predavanja in akademije ter so vobezelo delavne, najbolj četa pri Sv. Duhu. Ona pri Mali Nedelji ima svoj dom in godbo na pihala. Dramatski odsek društva je priredil 12 predstav in 5 igr. Previsoke takse zmanjšujejo občutni gnotni efekt njegovega dela. Pevski odsek ima dva zbora, moškega in mlajdinskega. Prvi je vadil 40 ur, drugi 20. Nastopila sta pri dram. predstavi in proslavah in akademiji. Glasbeni odsek je sodeloval pri vseh igrah in prireditvah, osobito pa pri operi »Poljska kri«. Lutkarski odsek ni igral pač na pripravljala nove igre in voder. V preteklem letu je deloval tudi strelski odsek ter v zvezi z drugimi

faktoriji in njih podporo uredil strelj-
še ter strelsko lopo. Nova uprava je
sestavljena takole: Starosta dr. Stanj-
ko, nam. Franc Seršen, načelnik Pohl
Ewald, podnačelnik Stopar in Varoga,
načelnica Šmauc Adela, podnačelnica
Schethauer in Vilar Danica, prosvetar
Karbaš, tajnik Regoršek, statističar
Šašel, blagajnik Poljanec, gospodar
Presl, četni ref. Pušenjak Rado, zdrav-
stveni odsek dr. Porekar, nar. obramb-
ni odsek Mikl, socijalni odsek Goren-
čeva, odborniki: Baukart, Porekar Vla-
do, Korošec, Vilar Veno, Reich Ciril,
Ludvig, Martinak, Trinkanec, Pregled-
nika računov: Kuharič in Horvat Jano,
namestniki: Senčar Ciril in Kokot.
Razsodišče: Gorenc, Zmavec, Varoga,
dr. Farčnik in Zupancič. Članarina se
je določila na mesečnih 6 Din, za telo-
vođe in druge člane v isti rodbini 3
dinarje. Občni zbor je podelil v redu
in lepi slogi, ki zagotavlja društvu mi-
ren in plodovit razvoj.

MARENBERG-VUHRED. — Glav-
na skupščina. V nedeljo 16. jan. se je
zbrala naša sokolska družina tu ob
severni meji, da poda svoj letni ob-
račun. Skoraj vse članstvo je bilo na-
zvoče in starosta br. Mravljak je ob
napovedani uri otvoril zbor, pozdravil
delegata župe br. Kranjca, okroglega
prosvetarja br. Gačnika ter pokrovi-
telja novega doma br. ing. Pahernika.

Po odobritvi zapisnika so sledila
kratka, klena in izčrpna poročila dru-
štvenih funkcionarjev, ki so pokazala
veliko aktivnost in viden napredek
društva. Načelnik br. Kolar se je
v svojem poročilu dotaknil mnogih pe-
rečih vprašanj, ki jih bo treba še re-
šiti. Posebno je poudarjal, da je ravno
tu ob naši severni meji potrebno veliko
dela, da obdržimo to, kar je naše, pri-
tem pa ne smemo sami med seboj de-
lati razkole in se cepiti v skupine. —
Skupno delo v strogo sokolskem in
bratskem duhu bode rodilo zrele sa-
dove. Načelnica s. Poharjeva je podala
poročilo iz katerega je bilo točno raz-
vidno stanje telovadcev in telovadk
sploh — tudi tu je bilo videti velik
napredek. Prosvetar br. Terčak je v
svojem poročilu pokazal, da je društvo
tudi na prosvetnem delu napredovalo.
Telesna in duševna vzgoja mora iti
vzoredno. Tu se je zgledil k besedi
okrogli prosvetar br. Gačnik in se ze-
lo pohvalno izrazil o prosvetnem delu
v društvu.

Blagajničarka s. Pihlerjeva je po-
dala sledeče poročilo: dohodki 10.000
dinarjev, izdatki 10.000 Din, premože-
nje 100.000 Din. Sledilo je poročilo
najmlajšega narodno obrambnega od-
seka, ki ga je podal br. Terčak. Šele
dobro dva meseca deluje ta odsek in že
so vidni njegovi uspehi. Šteje komaj 4
člane, ki so si nadali dve veliki in važni
nalogi in to: 1. Zgraditev prepotrebne-
ga sokolskega doma. 2. Ščititi narodne,
državne in sokolske interese tu ob me-
ji. Revizorji so pregledali knjige in in-
ventar ter poklanjali celokupnemu od-
boru absolutorij. Sledila je živahna de-
bata posameznim poročilom. Po preči-
tani poslanici SKJ in 5 minutnem od-
moru so sledile volitve novega odbora.
Sprejeta je bila soglasno naslednja li-
sta: Starosta br. Mravljak Peter, pod-
starosta br. Terčak Stane, načelnik br.
Kolar Vilko, načelnica s. Pohar Sonja,
podnačelnik br. Zibret Filip, podnačel-
nica s. Simerl Gizela, prosvetar br. Ko-
lar Vilko, tajnik br. Jugović Valentin,
blagajničarka in statističarka s. Pihler
Vera, gospodar br. Šumandl Ivan, dru-
štveni zdravnik br. dr. Pregelj, narodni
obrambni referent br. Terčak Stane,
socijalni referent br. ing. Pahernik
Franjo, 6 odbornikov in njih namest-
nikov, revizijski odbor in častno raz-
sodišče.

Župa Mostar

ČAPLJINA. — Glavna skupščina.
Naše društvo održalo je svojo godiš-
nju skupščinu 27. I. 1935 god. u 8 sati
navече.

Skupščinu je otvorio pozdravnim
govorom starešina br. Dimitrije Šotra.
Skupščini su prisustvovali delegati žu-
pe i četa našeg Sokola društva. Po pro-
čitanoj saveznoj poslanici prikazali su
društveni funkcioneri svoj rad u pro-
šloj godini. Izveštaji su uz malu de-
batu primljeni. Na koncu pročitao je
izveštaj revizionog odbora koji preda-
že da se staru upravu razreši.

U novi odbor ušli su većinom stari
funkcioneri s malim izmenama kako
sledi: starešina Dimitrije Šotra, zame-
nik H. Schović, tajnik Fazlo Čiber, na-
čelnik Mitar Sarović, blagajnik Hamza
Ljutović, prosvetar Hamza Fejić, knji-
žničar ing. A. Ferlic, referent za čete M.
Sarović, gospodar A. Bojanjić.

Novi starešina zahvaljuje se na po-
verenju i s nekoliko prigodnih reči za-
ključuje skupščinu.

KRUŠEVljani. — Glavna skup-
ščina. Naša Sokolska četa održala je
svoju godišnju skupščinu 13. januara.
kojoj je učestvovalo veći broj članstva.
Prisustvovao je izaslanik društva Ne-
sinje br. Vaso Đurović.

Skupščinu je otvorio prigodnim go-
vorom br. starešina Jovan Glogovac,
pozdravivši društvenog izaslanika i
svu prisutnu braću. Posle toga je ko-
memorirao Viteškog Kralja Ujedinite-
lja. Brat tajnik pročitao je poslanicu
Saveza. Zatim su pojedini članovi
uprave pročitali svoje izveštaje za pro-
šlu godinu. Naročito je bio opširan iz-
veštaj brata starešine i načelnika na-

glašavajući očigledan uspeh ove čete.
Prisustvovala je četa zadužnicama za
blagopočivšeg Viteškog Kralja Alek-
sandra I Ujedinitelja, a i proslavi
Prvog decembra. Četa je također u
toku prošle godine priredila javni čas
i podigla svoj dom, koji će nositi ime
Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I
Ujedinitelja. U domu je ove godine, i
to prvi put u ovom kraju, otvorena pri-
vremena škola, dok se ne dovrši nova
školska zgrada. Također je četa kupila
inventar i dala ga na uslugu školi.

Pošto su svi izveštaji odobreni i
data razrešnica starom odboru, prešlo
se na izbor nove uprave u koju su
ušli: starešina br. Jovan Glogovac, za-
menik br. Miran Vujčić, tajnik br.
Simo Telebak, blagajnik Josip Šarš,
načelnik br. Ostojica Glogovac, prosvet-
ar Vaso Glogovac, a za odbornike
braća: Solko Pajević, Gavril Glogo-
vac, Gojko Milavić, Božo Kilibarda,
Stojan Glogovac i Milij Vujčić. U
nadzorni odbor: Vaso Đurakić i No-
vica Glogovac. Posle izbora br. stare-
šina pozdravio je sve prisutne i obdori-
o ih s nekoliko sokolskih reči na uzvi-
šen sokolski rad.

Župa Novi Sad

APATIN. — Glavna skupščina.
Godišnja skupščina Sokolskog društva
Apatin održana je 29. januara. Prisus-
tvovala je izaslanik župe Novi Sad,
br. dr. Vladislav Cvetić, načelnik okr.
somborskog Društvo je osnovano 1930
godine. Prema izveštajima uprave, dru-
štvo je brojalo u 1934 god. 175 člova-
na, 15 naraštaja i 300 dece, svega 490
pripadnika. Imovno stanje društva je
povoljno. Promet blagajne u 1934 god.
bio je 39.819,88 Din, od toga prihod
20.341,18 Din, rashod 19.478,70 Din,
blagajnički ostatak 862,48 Din. Vred-
nost nameštaja i sprava iznosi oko
20.000 Din, društvena knjižnica vredi
2500 Din i broji svega 256 knjiga i
časopisa od kojih je 110 čisto stručnih,
sokolskih. Fond za zidanje sokolskog
doma ima 7723 Din i potražuje od sa-
mog društva još 5000 Din, koja je su-
ma pozajmljena iz fonda za kupovinu
klavira i, koja se u godišnjim ratama
od 1000 Din vraća fondu, tako da je
ukupno stanje fonda 12.723 Din. Po-
litička opština je u svom budžetu osi-
gurala društvu stalnu potporu od go-
dišnjih 7000 Din. Sokolana se nailazi
u gostioničkoj sali; letnjeg vežbališta
nema. Apatin je sresko mesto sa 13.000
stanovnika nemačke narodnosti. Stoga
pretežno većina članova su činovnici i
uopšte intelektualci. Broj članova-
vežbača je malen, jer ima svega 16 člo-
nova i 8 članica, koji su ispod 26 go-
dina. Na skupščini je izabrana jedno-
glasno nova uprava s dosadašnjim sta-
rešinom br. dr. Milanom Vakanjem.

SUBOTICA. — Rad u IV trome-
sečju. U ovom poslednjem tromesečju
rad društva morao je biti izmenjen pre-
ma prilikama, koje je diktirala velika
nacionalna žalost.

U tehničkom pogledu radeno je
sve po utanačenom programu. Sve ka-
tegorije održavale su svoje redovne
časove. Pojačan je broj ženski i ženski
i zanatlijski naraštaj. S našim Sokoli-
cama vežbale su i sestre iz Ruskog So-
kola. S radom je počeo jahački otek.
Prednjački zbor održavao je redovne
sednice.

U prosvetnom pogledu program je
potpuno izvršen. Idejno prosvetna ško-
la za novo i ostalo celokupno članstvo
izvršilo je svoj program. Održano je
11 predavanja za vaspitanje članstva
svih kategorija; neka su bila i s pro-
jekcijama. Pred vrstama održano je
veći broj kratkih govora. U župski
prosvetni tečaj bila su poslata dva člo-
va Prednjačkog zbora. U raznim no-
vinama bilo je štampano 195 vesti i
članaka. Knjižnica i čitaonica bile su
aktivne. Raznim društvima, četama i
članstvu poklonjene su 454 knjižice.
Na kraju tromesečja bilo je u knjižni-
ci 507 knjiga i 1515 svezaka i časopisa.
Čitalaca je bilo 49, koji su pročitali 314
knjiga. Lutkarsko pozorište redovno je
radilo. Prosvetni odbor održavao je re-
dovno svoje sednice.

Sve seoske čete održale su svoje
redovne godišnje skupštine. Osnovana
je jedna četa. Sednice odbora za seos-
ke čete redovno su održavane kao i
jedna konferencija s upravama četa.
Bio je održan trodnevni tečaj za vođe
seoskih četa.

Članovi odbora za seoske čete obla-
žili su iste i davali su uputstva za
iste.

Uprava je u organizatorskom po-
gledu odgovorila svojim postavljenim
zadacima. Nastojala je svim silama
da se svi zaključci sprovedu u delo.
kako bi svi otisci bili na dostojnoj vi-
sini. Organizirala je komemoraciju na
uspomenu Blaženopočivšeg Viteškog
Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, su-
delovalo se u velikom broju na Nje-
govom pogrebu u Beogradu; jedna de-
putacija bila je na hodočašću na Oplen-
ce. Prvi decembar proslavljen je do-
stojanstveno, kako to odgovara ovo-
godišnjoj proslavi. Isto tako proveden
je i dan milosrđa. Uprava je održala
15 sednica i dve konferencije. Nastoj-
anjima Uprave osnovan je streljački
otsek. Na kraju tromesečja, statistika
celokupnog članstva pokazala je pri-
rast od 1104 pripadnika više nego proš-
le godine. — Blagajna pokazuje iz-
vestan suficit iako se platilo dvanaest
hiljada duga iz prošle godine, a novih
zaduživanja nije ostalo, jer se nijedan

izdatak nije smeo napraviti bez odo-
brenja Upravnog odbora.

Energičnim nastojanjima Uprave
ubrala se zadovoljavajuća svota člana-
rine, a neplaćeni su brisane, samo su
najsirišomani bili oslobođeni plaćanja,
dok se nekima izšlo ususret da svoja
višegodišnja dugovanja plaćaju u ra-
tama.

A. T.

Župa Osijek

BROD. BRDO. — Glavna skupšči-
na. Sokolska četa Brod. Brdo održala
je 27. januara u 3 s. posle podne svoju
drugu godišnju skupščinu. Skupščini
prisustvovalo je 80% članova.

Kao delegat župe bio je izaslan
starešina matičnog društva Slav Brod
br. dr. I. Jelavić, a kao delegati matič-
nog društva br. S. Brdarić i br. B. Ki-
korez. Kao delegat političke vlasti pri-
sustvovao je okružni načelnik br. M.
Kovač.

Starešina otvorio je skupščinu s
»Čuvajmo Jugoslaviju!« i govorio o ra-
du čete te o teškim danima, koje je
Sokolstvo proživelo ove godine gubit-
kom Velikoga Kralja. Svu svoju ljubav
prenelo je na svog Mladog Kralja Pe-
tra II.

Pozdravivši izaslanike prešao je na
čitanje poslanice br. Saveza SKJ. Zatim
su čitani izveštaji tajnika, prosvetara i
načelnika o radu u god. 1934. Svi su
primljeni jednoglasno. Izveštaj blagaj-
nika i proračun za god. 1935 prihvaćeni
su isto jednoglasno.

Revizori su blagajnu kao i sve
ostalo našli u besprikornom redu.

Starešina čete molio je skupščinu
razrešnicu za staru upravu, a kandida-
cioni odbor preuzeo je dužnost sastav-
ka liste za novu upravu.

Nakon odmora od 10 minuta iza-
brana je jednoglasno stara uprava s
malom nadopunom i to za zamenika
načelnika izabran je br. A. Skvore, a
za drugog revizora br. F. Rebolj. Kad
je uprava nastupila dužnost uzeo je
reč župski delegat br. dr. I. Jelavić.
Brat je govorio o jugoslovenskoj ideji
od njezina začetka pa do ostvarenja
snažne i moćne Jugoslavije, te o udelu
svake sokolske jedinice u tom velikom
delu. Spomenuo je prateće te divne i
velike misli (Crni Đorđe, Dositej, Gaj,
Kački, Strossmayer i t. d.) pa Sokole-
dobrovoljce, koji su s hrabrom srp-
skom vojskom misao proveli u delo.
Zato je Jugoslavija, snovana stolicima,
a danas ostvarena, toliko ljubljena sve-
tinja svakom Sokolu. On će nad njom
bdići oštrinom sokolova oka. Na po-
sletku želio je četi nastavak rada u
smeru, kojim je dosad išla i srećni na-
predak u god. 1935. Starešina zaklju-
čio je skupščinu u 5 s. s poklikom:
»Neka je slava Viteškom Kralju Alek-
sandru I Ujedinitelju!«

I. K.

Župa Split

DONJA KASTEla. — Godišnja
skupščina. Sokolsko društvo Donja Ka-
stela održalo je glavnu godišnju skup-
ščinu 13. I. 1935. Skupščina je bila ve-
oma dobro posrećena. Otvorio ju je dru-
štveni starešina br. J. Metličić, a za-
sednjan je nazočio i župski izaslan-
ik Didora S. — Posle uvodnih reči br.
starešine i župskog delegata, pojedini
funkcioneri izneli su delovanje društva
kroz minulu godinu. Članova i članica
sada društvo ima ukupno 165.

Nakon kratke diskusije upravi je
izglašana razrešnica, te je jednoglasno
za 1935 god. konstituirana nova uprava
ovako: starešina Metličić J., zamenik
starešine Vladović-Relja J., tajnik Perić
R., prosvetar Matas P., načelnik Po-
parić S., zam. načelnika Perić D., bla-
gajnik Škarica V., gospodar Pavličić A.,
knjižničarka Zuviteo L., statističarka
Nola T., pa odbornici: Pensa L., Tran-
čević V. I., Borović I. i Vušković N., za-
menici odbornika: Klajn V., Kuzmanić
F., Plazibat I., Pensa L., Radun I., Je-
linić A. i Vulin S., revizori: Perišić
J., Koneani A. i Beroš V., zamenici re-
vizora: Paravica A., Poparić S., sud ča-
si: Zaneta A., Danilo M. i Amat A.,
zamenici u sudu časti: Čipiko N. i Po-
parić M.

Po izboru uprave konstituisan je
prosvetni odbor, pozorišna sekcija, pe-
vačka sekcija i tehnički odbor, te od-
bor za gradnju sokolskog doma. Taj
dom u Donjim Kasteima treba da bu-
de reprezentativna zgrada sa svim po-
trebnim uređajima kako će zadovoljiti
ne samo potrebe društva, nego služiti
i letovanju dolazeće braće i sestara sa
severa, stoga je članstvo odlučilo pre-
neti svim silama i sredstvima da ga
podigne na zgodnu položaju uz mor-
sku plažu.

Iza toga je starešina zaključio
skupščinu, preporučio agilnost odbo-
rima, sekcijama i svemu članstvu.

MAKARSKA. — Glavna skupšči-
na. 20. januara naše je društvo imalo
svoju glavnu skupščinu. Odaziv braće
i sestara bio je skoro potpun. Odmah
na početku govorio je brat starešina
Marin Novak. Pročitao je poslanicu
bratskog Sokolskog saveza. Osvrnuo se
na teška iskušenja u prošloj radnoj go-
dini, kao i na naše uspešno stremjenje
k velikom sokolskom idealu. Komemo-
rirao je uspomenu neumrlag našeg Vi-
teškog Kralja Aleksandra I Ujedinite-
lja, kojemu su svi kao u jedan glas
kliknuli: Slava. Iza toga prešlo se na
čitanje referata pojedinih funkcionera.
Ovi su bili svi iscrpni. Ukazalo se, da
je naše dugovanje teško snositi, ako
se ne postigne i ne dobije beskametni

zajam. Inače naš godišnji promet (pri-
hoda i rashoda) kroz prošlu godinu bio
je ipak priličan. Inače staro upravu
nije bilo nikakvih naročitih prigovo-
ra. Posle kako je dan apsolutorij staroj
upravi, prešlo se na biranje nove. Ova
je bila aklamacijom izabrana te se sa-
stoji iz sledećih članova: brat Marin
Novak, starešina; Travizi Spasoje, taj-
nik; dr. Klemen Puharić, potstarešina;
Jurica Mladinov, načelnik; Robert Ra-
dovanović, prosvetar; Boski Ivo, bla-
gajnik; 13 odbornika, 3 revizora i 3
člana časnog suda.

Iza toga je brat starešina održao
kratki nagovor, u kojem se zahvalio
braći i sestrama na tako brojnom od-
zivu, sokolskoj svesti i disciplini, a k
tome i na ponovnom poverenju. Iza
toga su se braća i sestre razišli.

Župa Sušak - Rijeka

KRALJEVICA. — Glavna skup-
ščina. Naše Sokolsko društvo održalo
je svoju redovnu glavnu skupščinu u
nedelju dne 27. januara po podne. Skup-
ščinu je otvorio u dva sata brat stare-
šina Nikodem Moderčin osvrnuvši se
na krupne događaje, koji su se do-
dili prošle godine. Komemorira u krat-
kim crtama smrt Viteškog Kralja Alek-
sandra Ujedinitelja i poziva da Mu
kliknu »Slava!«. Zatim naglašava kako
je minula godina bila važna i razloga,
što je naše društvo proslavilo 25 godiš-
njicu svoga plodnog rada i delovanja.
Seća se i braće i sestre našeg društva,
koje je nemila smrt otela iz naše sre-
dine i svi im prisutni kliku »Slava!«.
Poziva zatim celokupno članstvo da u
dojdućoj godini budu što aktivniji u
svom radu. Zatim je pročitan savezna
poslanica. Nakon pročitanja poslanice
podnela je izveštaj sestra tajnica Jel-
ka Moderčin, koja se je u svom iscrp-
nom izveštaju dotakla svega što zasega
u rad našeg društva u prošloj godini.
Posle toga podneo je svoj izveštaj br.
načelnik Slani Konrad. Tehnički rad
društva nije bio ni malen ni neznatan.
Prigodom proslave 25 godišnjice dru-
štva, priredilo se je javan čas i u sv-
kom pogledu uspešno akcenat. Dru-
štvo je sudelovalo i u Zadr. većim
brojem naraštaja i starije dece, zatim
većim brojem članova u Sarajevu. Odr-
žalo se je okružno natecanje u kom
su naši članovi i članice odlično lepe
rezultate. Društvo je sudelovalo i na žu-
pskom natecanju u plivanju i odnelo
drugo mesto. Društvo je sudelovalo i
u Zametu, Bakarcu i drugde.

Broj vežbačkih kategorija povećao se
je kod članstva, dok je nešto opao kod
naraštaja i dece. Nakon toga podnaša
svoj izveštaj brat prosvetar Kaponi,
koji u samom početku ističe važnost i
značaj prosvetnog rada u Sokolstvu.
Iznasa, kako se je po glavnoj skupšči-
ni konstituisao prosvetni odbor. Iz nje-
govog izveštaja vidi se, da je naše dru-
štvo i prosvetno zaista radilo i da su
se održavali nagovori, predavanja, se-
la, priredbe, idejna škola za novo član-
stvo i drugo.

Iz izveštaja brata Pravdice vidi
se, da je sok. knjižnica aktivno radila,
da su se pozajmljivale knjige i da se
kod članstva u tom pogledu opaža na-
predak.

Nakon toga podneo je izveštaj brat
Crnković, blagajnik. Njegov je izve-
štaj vrlo iscrpan i lepo sastavljen. U
društvu vidi se jak promet. Iako su
teške prilike naše društvo je ispunilo
sve obaveze i u blagajni postoji i mala
aktiva. Brat blagajnik, koji je ujedno
i statističar podnaša zatim izveštaj sta-
tističara iz koga je vidi pored svega,
da su iz našeg društva otpali nekoji člo-
novi, naraštaj i deca s razloga, što se
je u našoj neposrednoj blizini osnovalo
novo Sok. društvo Bakarac — prirast,
što je za naše društvo utešljiva po-
java.

Posle toga podneo je svoj izveštaj
brat dr. Ivo Kosić, pretседnik zdrav-
stvenog oteka, iz koga se vidi, kako
su se u toku godine vršili pregledi ka-
tegorija i vodilo brige o napretku na-
ročito dece i naraštaja.

Zatim je podneo svoj izveštaj br.
gospodar Ratković Paja, koji iznasa
gospodarsko stanje našeg društva. Svi
su izveštaji vrlo pomno saslušani, na-
kon čega je dosadnja uprava dobila
apsolutorij.

Nakon kratkog odmora prešlo se
na biranje nove uprave, koja je s ae-
znatnim izmenama ostala ista.

SELCE. — Godišnja skupščina.
Dana 27. januara t. g. održana je re-
dovna godišnja glavna skupščina u so-
kolskoj dvorani. Skupščinu je otvorio
br. starešina A. Beranek s pozdravnim
govorom, u kojem je ujedno komemo-
rirao smrt Blaženopočivšeg Viteškog
Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Po
tom su pročitanе depeše, koje su upu-
ćene sa skupštine i to: Maršalatu Dvo-
ra, Kraljevskom namesniku br. dr. Pe-
roviću i br. Sok. savezu.

Nato je brat Mato Lončarić pro-
čitao saveznu poslanicu. Po pročitanju
poslanici sledili su izveštaji pojedinih
funkcionera u upravi društva, kao: iz-
veštaj br. tajnika, br. blagajnika, br.
načelnika, br. prosvetara, br. gospoda-
ra i pročelnika (vođe) društvene glazbe.
Svi ovi izveštaji primljeni su od strane
skupštine jednoglasnim odobravanjem.

Posle toga prešlo se na izbor nove
uprave, pošto se stara Uprava zahva-
lila na dosadanju dužnosti, pa je iza
kraće pauze izabrana nova uprava na
čelu sa br. I. Antić-Cvetićem, kao sta-
rešina, a njegov zamenik br. Franjo

Antić, tajnik br. A. Jeličić, zamenik
br. Lj. Jeličić, blagajnik br. Ivo Gašpa-
rov, načelnik br. Ljubo Jeličić, zame-
nik — kao prednjak br. Franjo Pober,
načelnica s. Anđela Glavan, zam. s.
Danica Vukelić, prosvetar br. dr. Ma-
te Sobol, zam. br. Ivo Jeličić. Društveni
lekar br. dr. Mate Sobol i vođa dru-
štvene glazbe br. Mate Lončarić.

Potom se dosadnji starešina brat
Beranek zahvalio na dosadanju duž-
nosti i predao novoizabranom starešini
br. I. Antić-Cvetiću dužnost starešine.
Nato je brat Cvetić održao kratak go-
vor u kome se ujedno dotakao i onih
značajnih reči, što je naš Blaženopo-
čivši Viteški Kralj Aleksandar I Uje-
dinitelj izgovorio pri zadnjem dahu:
»Čuvajte Jugoslaviju!«. Na koncu se
brat starešina Cvetić zahvalio na da-
tom mu poverenju od strane skupštine.

VRATA. — Glavna skupščina.
Naše društvo održalo je dne 20. jan.
svoju drugu redovitu glavnu skupščinu,
kojoj su prisustvovali svi pripadnici
našeg društva.

Skupščina se je otvorila pevanjem
»Sokolskog pozdrava«, a zatim je go-
vorio br. starešina G. Pečarić, koji je
izneo u kratkim crtama rad našeg mla-
dog društva, koji nije bio lagan, ali je
zato bio zadovoljiv. Na kraju je brat
starešina pozvao članstvo da i u budu-
će ovako sokolski ustraje.

Posle čitanja prošlogodišnjeg za-
pisnika i poslanice br. Saveza, koja je
bila burno pozdravljena dugotrajnim
poklicima, prešlo se je na izveštaje po-
jedinih funkcionara. Iz izveštaja se vi-
di, da je rad društva bio uistinu velik.
Društvo ima oko 80 vežbača raznih ka-
tegorija. Priredeni su javni nastupi, 3
akademije, 2 komemoracije, 3 hodne
vežbe, 4 veća i više manjih izleta. Odr-
žala se je prosvetna škola, 60 govora
pred vrstom, 16 predavanja i više de-
batnih večeri. Društvo se je odazvalo
svim župskim tečajevima, te učestvo-
valo na sletovima u Sarajevu i Zagre-
bu. Sem toga društvo je zadovoljilo i
svim svojim finansijskim obavezama, te
i u tom pogledu stoji odlično.

Skupščina je rad uprave pozdra-
vila i nagradila dugotrajnim odobrava-
njem, te jednoglasno predložila za
iduću godinu istu upravu s br. G. Pe-
čarićem, kao starešinom.

Zatim se je br. prosvetar zahvalio
u ime uprave na poverenju i održao
predavanje o radu Sokolstva.

Skupščina je završena pevanjem
slovenske himne »Oj Sloveni«.

Župa Šibenik - Zadar

MANDALINA. — Glavna skup-
ščina. Sokolsko društvo Mandalina odr-
žalo je 13. januara svoju glavnu skup-
ščinu. Otvorio ju je prigodnim govo-
rom starešina br. Vlahović Ante. Oda-
slanik župe bio je potstarešina iste br.
dr. Poturica.

Sa skupštine poslan je pozdravni
brojzaj Nj. Vel. Kralju Petru II i br.
Sokolskom savezu.

Opširne su izveštaje podneli funk-
cionari društva. Tajnički je rad bio
obilan. Držalo se 48 sednica.
Dobro je bio vođen i prosvetni
rad. Kroz godinu se održalo 21 pred-
vanje i to: 6 idejnih, 3 istorijska, 3 teh-
nička, 2 uzgojna, 2 zdravstvena, 1 ad-
ministrativni, 2 socijalna, 1 gospodarski
i 2 o štednji. Bilo je 83 nagovora
pred vrstom, 4 pretstave i 1 akademija.
Osobito se istakao mandalinski Soko
na okružnom sletu u Mandalini 2 i 3
juna na kojem je nastupio s vežbačima
svih kategorija, lakoatletičarima i s
onima na spravama. Ovom prigodom
proslavio je 30. god. opstanka i blaoso-
lov svog novog barjaka. Kod župskih
natecanja prvu je nagradu dobio nje-
gov član.

U g. 1934 mandalinski je Soko su-
delovao raznim izletima i javnim na-
stupima u našoj župi, zajednički s br.
šibeničkim Sokolom na nekim prosla-
vama i svečanostima, pa na sletu u Sa-
rajevu, a s mnogobrojnim vežbačima i
izletnicima na sok. sletu u Zagrebu.
Kroz prošlu godinu vežbalo je redovito
28 članova, 24 starije braće, 8 članica
osim naraštaja i dece.

Skupština je završena klicanjem blagovokojnom Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, Nj. Vel. Kralju Petru II, Jugoslaviji, Sokolstvu i Slovenstvu.

PADENE. — Glavna skupština. Sokolska četa Padene, koja pripada Sokolskom društvu Knin, održala je dana 20. januara 1935 svoju drugu redovnu godišnju skupštinu. Sa strane Sokolskog društva Knin skupštini su prisustvovali delegati Đuro Pokrajac i Đorđe Rasković.

Prema izveštajima, koje su na skupštini pročitali svi funkcioneri čete, ista je kroz prošlu godinu pokazala veliku aktivnost u svome radu. Najveći uspeh je bez sumnje izgradnja i dovršenje istina malenog, ali vrlo lepog četnog doma, Dom je malen svega 10x5, ali on za sada zadovoljava potrebe ove čete. Da je zaista četa bila aktivna, svedoče i četiri održane priredbe kroz prošlu godinu, uređeno vežbalište, plasman odeljenja na takmičenju u Kninu, i t. d. Prihodi su prošle godine iznosili oko 2100 dinara, a rashodi 1700 dinara, od kojih je veliki deo utrošen za gradnju doma.

D. J. C.

Župa Tuzla

UGLJEVIK. — Četne glavne skupštine u Bugotovu i Tobutu. Sokolska četa u Bugotovu-selu održala je 13. jan. godišnju skupštinu. Skupštini su prisustvovala 22 člana i 14 nečlanova, koji su svi u toku skupštine stupili u Soko. Ispred matičnog društva Ugljevik prisustvovali su određeni delegati sa starešinom društva inž. Brankom Vukanićem. Pri otvaranju skupštine odata je dostojna pošta Blaženopocu, Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, a istovremeno pozdravljen je Kralj Petar II. Sledili su izveštaji četnih funkcionera. Ova četa broji oko 30 članova, a učestvovala je vidno na svim sokolskim priredbama matičnog društva i okolice, kao i na II pokrajinskom sletu u Sarajevu. Četa je dobila i osvetila 4 XII 1934 svoju sokolsku četnu zastavu, koju je četi darovao brat Spasoje Pajić. Na ovoj skupštini četa je izabrala i svoj muzički otek (tamburaški zbor). Tom prilikom govorio je opširno i starešina mat. društva brat inž. Branko Vukanić o potrebama i ideologiji Sokolstva, a naročito o sokolskoj prosveti i sokolskom radu na selu.

Istog dana održala je godišnju skupštinu i četa u selu Tobutu. Skupštini je pored društ. delegata (načelnika Maksima Đurića, Kestlera Ivana i inž. Ilića Slavka) prisustvovalo 30 članova. I ova skupština je odala dužnu poшту Blaženopocu, Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, a pozdravljajući ujedno Nj. Vel. Kralja Petra II. Rad i ove čete bio je vidan u prošloj godini. Četa broji 39 članova, od kojih je 18 vežbača. Nekoliko članova završilo je s uspehom i kalemarski tečaj u Tuzli, organizovan inicijativom i potporom župe. Članovi čete su učestvovali brojno na svim sokolskim priredbama matičnog društva i na sletu u Sarajevu.

UGLJEVIK. — Glavna skupština. Sokolsko društvo Ugljevik održalo je na 20. jan. redovnu godišnju skupštinu, na kojoj je ukazana dostojna pošta Blaženopocu, Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, a pozdravljen Nj. Vel. Kralj Petar II. Svi funkcioneri podneli su svoje izveštaje, koji su pažljivo saslušani i primljeni. Društvo danas broji 109 članova. Rad ovog društva bio je u prošloj godini primeran. Naročito je bila posvećena pažnja sokolskom radu na selu (u Bogotovu-selu i Tobutu). — Društvo je uz svoje priredbe učestvovalo i na ostalim priredbama i svečanostima u okolini, kao i na sletu u Sarajevu. Prosvetni odbor društva održao je tokom prošle godine 10 javnih predavanja sokolskog, povesnog i zdravstvenog sadržaja, i preko 20 nagovora pred vrom, a u četama Bogotovu-selu i Tobutu održao je također preko 15 predavanja i nagovora.

Na skupštini je pokrenuto pitanje izradnje doma. Osnovan je i naročiti odbor, koji će se starati o pribiranju sredstava. Na kraju je izabrana gotovo bez izmena stara uprava.

UGLJEVIK. — Proslava Sv. Save. Naše društvo proslavilo je dan Sv. Save prema našim prilikama, kako je najbolje moglo. Mesni odbor »Prosvete« održao je uoči Sv. Save »Svetosavsku besedu« s odabranim programom. Ta »Beseda« je bila vrlo dobro posvećena.

U nedelju 27.og januara o. g. održalo se je bogoslužje sa sećenjem kolača u Narodnoj osnovnoj školi u znak školske slave na taj dan. Tom prilikom je Sokolsko društvo zaodnelo II siromašne dece iz sredstava Socijalnog fonda Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja a Nabavljačka zadruga državnih služb. zaodnela je također 5 siromašne dece. Uprava škole sa školskim odborom pozdravila je najlepše ovaj plemeniti i humani gest darovatelja.

ZAVIDOVIĆI. — Glavna skupština. Sokolsko društvo Zavidovići održalo je 20. jan. svoju redovnu godišnju skupštinu, koja je bila izvanredno po-

sećena. Izveštaji su pokazali lep napredak društva, pa su uz neznatne primedbe, primljeni i data razrešnica starom odboru. Novi odbor izabran posle svestranog razmatranja prilika našeg društva pozdravljen je aplauzom od prisutnih, koji su sačinjavali brojnu većinu svih članova. Na čelu novog odbora nalazi se i opet br. Ivo Tometi-nović.

Župa Varaždin

BEDNJA. — Svetosavska proslava. Dne 27. januara proslavljen je u našoj četi dan Sv. Save. Proslavi je prisustvovalo članova 36, sokolske dece 112, i ostalih oko 300. Program je bio sledeći: 1) Život i rad Sv. Save (Predavala sestra Maša Šoš); 2) Državna himna (Opevala sokolska deca); 3) Gaj kao hrvatski prosvetitelj (paralela sa Sv. Savom. Predavao brat Ivan Šoš); 4) Slavenska himna (Opevala dvoglasno sok. deca); 5) Rastko (Recitovala Sokoličica); 6) Tri ptičice (Troglasno opevala sokolska deca). Proslava je potpuno uspeła.

JALZABET. — Glavna skupština. Dana 27. januara 1935 održala je Sokolska četa Jalzabet svoju petu glavnu godišnju skupštinu s velikim odzivom članstva. Skupštini je sa strane matičnog društva Varaždin prisustvovali br. Rubinić Matko te br. Mežnarić Rudolf.

Starešina Pepelko pozdravlja sve prisutno članstvo te komemorira smrt Viteškog Kralja Ujedinitelja. Zatim tajnik i načelnik čete brat Krešo Mihaljević iznosi opširan izveštaj o radu čete kroz godinu 1934.

Posle toga svi referenti iznose svoje izveštaje, koji su primljeni do znanja, pa je posle toga pretresen budžet za god. 1935 i birana nova uprava kako sledi: starešina brat Pepelko Stjepan, zam. starešine br. Madarić Pavao, tajnik i načelnik brat Krešo Mihaljević, prosvetar sestra Brkljačić Olga, blagajnik Grdan M., te društveni lečnik brat dr. Rovnjak Aleksije, s odborom.

Nakon ispranjenog dnevnog reda, pozdravio je sakupljeno članstvo br. Mežnarić, a zatim je skupština zaključena.

PUŠČINE. — Glavna skupština. Ova četa održala je svoju glavnu skupštinu dne 27. jan. t. g. Brat starešina otvara prvu glavnu skupštinu i pozdravlja svu prisutnu braću i sestre i delegat bratskog matičnog društva iz Čakovca. Zatim brat starešina čita saveznu poslanicu. Posle pročitanja poslanice daje brat starešina reč bratu prosvetaru Zuberu Dražanu. Br. prosvetar je prisutnom sakupljenom članstvu i narodu održao lep govor o sedamstogodišnjici smrti sv. Save. Naglasio je napose rad sv. Save na prosvetnom, narodnom i svetiteljskom polju. Svi prisutni uzviknuli su Slava maj! Zatim se prešlo na dnevni red: br. tajnik Petran Josip prikazao je u svojem referatu napredak čete i zadovoljan konstatira, da od svih upisanih članova u

prošloj godini ostalo je u četi 90%, dakle vidan uspeh rada na selu. Posle tajničkog izveštaja došao je na red izveštaj načelnika, koji prikazuje rad na tehničkom polju i konstatira uspeh rada. Brat prosvetar prikazuje rad na prosvetnom polju tekom minule 1934 godine, koji je bio uspešan. Sledio je izveštaj načelnice. Zbog njene bolesti podnela je izveštaj njena zamenica s. Podgorelec Dragica. Izveštaj je naišao na buru odobravanja među prisutnim članstvom. Ona je u svome referatu o soboti napala prilike, koje vladaju na selu i zastarelost nazora seljaka, koji ne puštaju svoje kćeri da vežbaju u Sokolu. Zatim se prešlo na izveštaj blagajnika i izveštaj revizora, koji su pronašli blagajnu u redu. Prešlo se na izbor nove uprave, te je za starostu izabran Posel Franjo, dočim je ostala uprava ostala kao u 1934 god. Posle izbora nove uprave prešlo se na proračun za 1935 godinu.

Skupštinu je zaključio delegat matičnog društva lepim sokolskim govorom, koji je burno pozdravljen.

ŠEMOVEC-ZAMLAKA. — Glavne skupštine. Dana 27. jan. održale su Sokolske čete u Šemovcu i Zamlaki svoje redovite godišnje glavne skupštine. Na skupštinama bilo je prisutno svagde po 35 do 40 seljaka, koji su s pažnjom saslušali referate pojedinih funkcionera. Na obim skupštinama donesen je jednoglasan zaključak, da se oše Sokolske čete Šemovec i Zamlaka radi blizine sela, vezanja na isto vežbalište, iste vode i t. d. stope u jednu Sokolsku četu Šemovec-Zamlaka. Po dovršenim skupštinama u pomenutim četama sastala se odmah skupština za konstituisanje čete Šemovec-Zamlaka, koja je izabrala za starešinu brata Balenta Tomu, za načelnika br. Znidarića Lovru, za tajnika s. Lisac Ivku i za prosvetara brata Sitara Ivana. Prisutnima održao je delegat matičnog društva brat Rubinić Matko govor o sokolskoj ideologiji i dužnostima Sokolstva na selu.

Župa Vel. Bečkerek

SANAD. — Komemorativna svečana akademija. Na dan 8. januara 1935 godine održalo je naše društvo svečanu akademiju u znak pijeteta prema Blaženopocu Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Na akademiji istupile su sve vrste našega društva, a naročito se istakao ženski podmladak. Bilo je to zaista lep i bolan momenat, kada su na kraju svoje vežbe pripale venac od svežega cveća i stavili ga ispod slike Blaženopocivšeg Kralja i gorućeg kandila. Vrlo lep je govor održao brat Mirkonjev Sava o životu i radu Blaženopocivšeg Kralja. Isto tako može se pohvaliti i rad našega naraštaja. — Uspeh akademije je bio dobar. U moralnom pogledu naročito. Prisutnih je bilo oko 250.

SANAD. — Godišnja skupština. Na dan 13. januara 1935 godine održana je godišnja skupština našega društva.

Kao delegat župe prisutan je bio brat dr. Matejin Sima iz Nove Kanjiže. Sednica je bila vrlo dobro posećena. Istu je otvorio br. Nikolin Đura, zam. starešine, odavši poštu seni Blaženopocivšega Viteškog Kralja. Posle njega funkcioneri su podneli svoje izveštaje. Izveštaji su svi bili primljeni s akklamacijom i data je razrešnica staroj upravi. — Posle toga pristupilo se izboru nove uprave. Za starešinu je izabrat br. Đura Nikolin, za prosvetara i načelnika br. Mioković Radovan, za zamenika načelnika i prosvetara br. Slobodan Trifunov, za tajnika br. Oluški Milan, za blagajnika br. Jezdimir Šećerov. — Zatim se pristupilo prečišćavanju članstva i po predlogu br. načelnika isključeno je 7 članova zbog nedolaska na časove i neplaćanja članarine. Pri završetku sednice delegat br. dr. Matejin Sima održao je vrlo lep patriotski govor i pozvao je braću da udvostručenom snagom produže rad na sokolskom polju, jer to od nas zahteva samo Sokolstvo i Otadžbina u ovome momentu. Po tom je br. starešina zaključio sednicu.

TOMAŠEVAC. — Sokolsko predavanje o br. Vincencu Stjepanaku. U znak velikog priznanja za sva učinjena velika dela, koja su bila istaknuta poštovanjem, idealističkim i neumornim radom na poprištu predubliivanja, učvršćavanja i širenja sokolskih ideala, kojima je bio neizmerno odan brat Vincenc Stjepanek, tajnik SSS, održalo je naše društvo javno predavanje o dragom pokojniku dne 23. januara t. god. Predavanje, koje je održao br. Alferov, bilo je odlično posećeno.

Župa Zagreb

NOVA GRADIŠKA. — Svetosavsko selo. U nedelju 26. januara 1935 na dan Sv. Save priredilo je naše društvo »Svetosavsko selo« u 4 sata posle podne u Sokolani s ovim programom: 1) Ilić V.: »Rastko« (deklamovao Relja Kalember); 2) »Naša narodna crkva i Sv. Sava« (predavao prosvetar br. Ketig Emil); 3) »Sokolima« (deklamovao Miloje Terzin).

Brat prosvetar je istakao važnost narodne crkve za državni i nacionalni razvitak našega naroda kao i velike zadatke, koje je u tome stekao sv. Sava svojom borbom za samostalnu crkvu. Ujedno je naglasio i štetni uticaj koji su strane crkve vršile na naš državni i nacionalni život, obazrevši se ukratko na sadašnje stanje.

Posle sela održana je čajanka. Selo je bilo vrlo dobro posećeno i uspeo je u moralnom i materijalnom pogledu.

J. K.

ZAGREB 2. — Konstituisanje prednjačkog zbora. Pred nekoliko dana održana je prva ovogodišnja plenarna sednica prednjačkog zbora. Sednicu je otvorio novoizabrani načelnik br. dr. Stanko Tončić govorom u kojem je istakao smernice rada u ovoj godini. Na sednici je izabrano sledeće časnništvo za

ovu godinu: načelnik dr. Stanko Tončić, I zam. Stjepan Boltžar, II zam. Lujo Vajnhart, načelnica Marta Koželj, I zam. Zdenka Jančiković, II zam. Lidija Jenik (izabrani na skupštini), tajnik Franjo Šmic, zapisničar Zdenka Jančiković, oružar Tomislav Vrkljan, novinar Konstantin Bula, upravitelj muške garderobe Davor Mance, upravitelj ženske garderobe Zlata Jančiković, knjižničar Marta Koželj, statističar Franjo Birtić, pročelnik smučarskog oteka Veliko Baki, pročelnik konjičkog oteka poručnik Branko Dekić, pročelnik naraštajskog oteka Franta Dvoržak, pročelnik dečjeg oteka Roman Skrgatić, pročelnik za odbojku Lujo Vajnhart, pročelnik za rukomet i ostale igre Marijan Maržan, pročelnik za laku atletiku Ernest Odhazel, pročelnik za plivanje Aleksandar Fazekaš. Odbor za taborovanje: Lujo Vajnhart, Mica Krameršek, Franta Dvoržak, Bula Konstantin.

Vodnici kategorija: članstvo — dr. Stanko Tončić, članice — Marta Koželj, naraštaj muški — dr. Stanko Tončić, naraštaj ženski — Marta Koželj, naučnički naraštaj — Branko Valadžija, mladi muški naraštaj — Stjepan Boltžar i Vlado Serdar, ženski naraštaj — Jovanko Mileusnić i Viktorija Potočnjak, muške dečje kategorije — Vladimir Lesjak, Roman Skrgatić, Birtić Franjo, Davor Mance, Muravljev, Ernest Odhazel, Dragan Magdić, ženske dečje kategorije — Lidija Jenik, Zdenka i Zlata Jančiković, Radmila Štrbac, Mica Krameršek, Vera Sakuli, Zora Sućević, Vera Lončar, Natalija Škabar.

Predavanja za 1935. god. u februaru društveni prednjački ispit, pre toga koreptivni tečaj od 5 do 8 dana (elaborat br. Stjepana Boltžara), polovinom avgusta taborovanje za decu i naraštaj, utakmice s vanjskim društvima u plivanju, odbojci i t. d. U jesen akademija, u maju javna vežba, u decembru društveni prednjački tečaj, tekom godine tečajevi za vodnike dece, nastup konjice, priredba jednog propagandnog klizačkog natecanja na Stadionu.

STALAN DRUŠTVENI PREDJAK

potreban je Sokolskom društvu Osijek-Matica za vodstvo dečjih i naraštajskih kategorija. Molbe neka se šalju izravno na društvo do 31. januara 1935. godine. Isti treba priložiti prepise svedodžbi o stručnoj spremi, podatke o rođenju, školskoj spremi, kratak opis dosadanjeg sokolskog rada te na znaku plate.

PREDJAK TRAZI NAMEŠTENJE

Ima okružni prednjački ispit. Može da vodi sve kategorije. Apsolvent je Saveznog lutkarskog tečaja. Po zanimanju je tapetar i lakirer. Traži odgovarajuće nameštenje uz obavez, da će predano raditi u sokol. društvu. Obratiti se na: Pavle Stefanović, Crvenka.

Preporučamo turtke, koje oglašuju u Sokolskom glasniku!



Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske priredbe Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

**UČITELJSKA
TISKARNA**

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6



JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani

registrirana zadruga s
ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrebštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspisava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije

Prodaja odora sviju kategorija

Naslov: Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom
Poštansko čekovni račun Ljubljana: 13.931
Telefon broj 25-43

Zahtevajte cenik!